

G. Otsa nim Tallinna Muusikakool

**KLASSIKALISE LAULU ERIALA
ÕPPEKAVA
kutseõpe keskhariduse baasil**

Tallinn, 2009

Õppeasutus: G. Otsa nim Tallinna Muusikakool
Õppeasutuse kood: 70003968

ÕPPEKAVA REGISTREERIMISLEHT

Õppekavarühm Muusika ja esituskunstim

Õppekava Klassikalise laulu eriala

Õppekeel: eesti keel

Kutseõppe liik		kutseõpe põhikoolis ja gümnaasiumis
		põhihariduse nõudeta kutseõpe
		kutseõpe põhihariduse baasil
		kutsekeskharidusõpe
	x	kutseõpe keskhariduse baasil
Maht õppenädalates (õn)	120 õn	
Õppekava koostamise alus: Interpretatsioonierialade riiklik õppekava (HTM määrus nr. 13, 22.01. 2009.a.)		
Õppekava eesmärk: läbi viia kutseõpet keskhariduse baasil sobiva ja terve hääleaparaadiga, häälemurde läbinud, heade looduslike eelduste ja muusikalise kuulmisega õppureile, valmistamaks neid ette tulevasteks koorilauljateks professionaalsetes koorikollektiivides ja muusikateatrites ning erialase hariduse jätkamiseks muusikakõrgkoolides klassikalise laulu erialal, samuti elukestvaks õppeks		
Nõuded õpingute alustamiseks: Eelnevalt omandatud keskharidus. Terve ja sobiv hääleaparaat, hea muusikaline kuulmine, sotsiaalne küpsus, möödunud häälemurde periood.		
Õppekava struktuur Põhiõpingute moodulid: Üldõpingud: 6 õn; põhiõpingud: 108 õn, sh praktika ja praktiline töö 83,5 õn, valikõpingud 6 õn		
Nõuded õpingute lõpetamiseks Õppekava läbitud täies mahus positiivsete tulemustega, sh sooritatud praktikad ja lõpueksam.		
Lõpetamisel väljastatavad dokumendid: Lõputunnistus kutseõpe keskhariduse baasil läbimise kohta ja hinnete leht.		

Õppekava vastab sisuliselt ja vormistuslikult esitatud nõuetele 2009

/ees- ja perenimi, allkiri/ REKK kutsehariduse osakonna peaspetsialist

G. Otsa nim Tallinna Muusikakool
Õppeasutuse kood: 70003968

Aadress: Vabaduse väljak 4, Tallinn 10146
Telefon: 644 3626, faks: 644 6450
E-post: otsakool@otsakool.edu.ee

Valdkond   **Muusika ja esituskunstim**

Õppekava nimetus   **Klassikalise laulu eriala**
Classical singing

Kutseõppe liik: kutseõpe keskhariduse baasil
Õppekava maht õppenädalates: 120 õn
Õppekeel: eesti

Kinnitan direktor Aarne Saluveer .....

Käskkirja nr. 17-ü, 30.06.2009.a. pitsat

Kooskõlastatud

Kooli õppenõukogu protokoll nr 6, 30.06.2009

Kooli nõukogu protokoll nr. 3, 19.06. 2009

Kontaktisik: Tiina Keel

Nimi, allkiri
Õppejuht/direktori asetäitja õppealal
amet
Tel. 644 7451, tiina@otsakool.edu.ee

Registreeritud EHIS-es .....

Kuupäev

Õppekava kood.....

SISUKORD

ÜLDOSA	5
ÜLDÕPINGUTE MOODULID	11
PÕHIÕPINGUTE MOODULID	18
VALIKÕPINGUTE MOODULID	28
LISAD	56

ÜLDOSA

1. Õppekava koostamise alus, eesmärk ja ülesanded

Klassikalise laulu kooliõppekava koostamise aluseks on „Laulja III“ kutsestandard ja interpretatsiooni erialade riiklik õppekava (HTM määrus nr 13, 22.01.2009).

Õppekava eesmärk on viia läbi kutseõpet keskhariduse baasil sobiva ja terve hääleaparaadiga, häälemurde läbinud, heade looduslike eelduste ja muusikalise kuulmisega õppureile, valmistamaks neid ette tulevasteks koorilauljateks professionaalsetes koorikollektiivides ja muusikateatrites ning erialase hariduse jätkamiseks muusikakõrgkoolides klassikalise laulu erialal, samuti elukestvaks õppeks. Õppekava kaudu võimaldatakse õppureil omandada üld-, põhi- ja valikoskusi ning teadmisi, läbida erinevaid praktikaid.

Kooli lõpetamiseks sooritavad õpilased praktilise eksami erialas ja vokaalansamblis. Kool on koostanud valikõpingud lähtuvalt kahest printsiibist: 1) kooli poolt valitud või osakonna poolt soovitatud kitsa spetsialiseerumisega õpingud; 2) õpilase poolt valitavad õpingud, kas sama eriala või koolis õpetatavate teiste erialade moodulitena, mis täiendavad ja mitmekesistavad õpilase erialaseid teadmisi ja oskusi ja võimaldavad tal edaspidises tööelus olla mitmekülgselt haritud ja konkurentsivõimelisem.

Vastavalt kooli ning Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia (EMTA) kirjalikule kokkuleppele on võimalik parimatel õppijatel ühitada solfedžo ja harmoonia koolilõpu eksam EMTA-sse sisseastumiseksamiga. Selle eksami edukalt sooritanuile väljastab kool vastava tõendi.

Klassikalise laulu eriala õppekava ülesandeks on luua õppijate vajadustele vastav ning neid õppima motiveeriv õpikeskkond, mis toetaks iga õppuri isiksuse tasakaalustatud arengut ja suunaks edaspidisele elukestvale õppele.

Klassikalise laulu eriala õppekava kaudu arendatakse õppurite muusikalist kuulmist, hääleaparaadi arengut, loovust ja loomingulist mõtlemist, täpsust, korrektsust ja koostöövalmidust.

2. Vastuvõtunõuded

2.1. Nõutav eelharidus: keskharidus.

2.2. Erinõuded: vokaalsed eeldused, rütmitunne, muusikaline mälu, läbitud häälemurde periood (erialaarsti tõend terve hääleaparaadi kohta) hea muusikaline kuulmine, vaimne ja sotsiaalne küpsus, soovitatavalt eelnev muusikaline baasharidus muul erialal. Sisseastujal ei tohi olla kõnedefekti.

2.3. Sisseastumiseksamid: muusikaline katse (solfedžo), eriala, praktiline kutsesobivuse test ja vestlus õpilaskandidaadiga tema loomingulisuse ja isikuomaduste väljaselgitamiseks.

Eriala eksamil tuleb esitada:

- erineva sisu ja karakteriga vokaalteoseid;
- lugeda peast luuletus või proosakatkend;
- esitada lavaline etüüd antud teemal.

2.4. Sisseastumisdokumendid:

- isiklik avaldus (täidetakse elektrooniliselt kooli kodulehel);
- haridust tõendav dokument;
- isikut tõendav dokument (pass või ID kaart);

- 4 fotot 3x4;

3. Kutsestandardist tulenevad oskuskõuded

3.1. Üldoskused ja -teadmised

- 3.1.1 Teada majanduse põhimõisteid ja osata toime tulla ettevõtluskeskkonnas.
- 3.1.2 Tunda peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte: töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamisega seotud õiguslikke aluseid, palga ja puhkuse, töö- ja puhkeaja korraldust ja arvestamise aluseid, teab töösuhte pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise võimalusi.
- 3.1.3 Teada kutseala- ja autorikaitsega seotud õigusakte.
- 3.1.4 Osata suhelda positiivse suhtluskeskkonna kaudu, lahendada mittestandardseid olukordi töös klientidega.
- 3.1.5 Kasutada oma töös eesti ja inglise keelt kesktasemel, vene keelt algtasemel.
- 3.1.6 Tunda ja osata kasutada arvutit kasutaja tasemel (AO1–AO3 ja AO7).
- 3.1.7 Tunda kutseetikat ja esinemiskultuuri.

3.2. Põhioskused ja –teadmised

- 3.2.1. Laulmine,
- 3.2.2. Vokaalmetoodika alused,
- 3.2.3. Stiililiselt mitmekülgse soolo- ja ansamblirepertuaari esitamine,
- 3.2.4. Ansambllaul,
- 3.2.5. Koorilaul,
- 3.2.6. Hääle tervishoid, foniaatria,
- 3.2.7. Lavaline esinemine ja näitlejameisterlikkus,
- 3.2.7. Iseseisev töö repertuaariga,
- 3.2.8. Lehest lugemine (*Prima vista*)
- 3.2.9. Võõrkeelte foneetika (itaalia, saksa, ladina, vene keeles),
- 3.2.10. Solfedžo,
- 3.2.11. Elementaarteooria – III, algtase,
- 3.2.12. Harmoonia – I tase,
- 3.2.13. Muusikaajalugu – kesktase,
- 3.2.14. Klaverimäng – kesktase.

3.3 Lisaoskused ja –teadmised (vabalt valitavad)

- 3.3.1 Dirigeerimine,
- 3.3.2. Kirikumuusika,
- 3.3.3. Noodigraafika ja muusika arvutiprogrammid,
- 3.3.4. Produtsenditöö,
- 3.3.5. Helisalvestus,

3.4 Isikuomadused ja võimed

- 1) muusikalised võimed,
- 2) loovus, loomingulisus,
- 3) artistlikkus,
- 4) valmisolek meeskonnatööks,
- 5) pingetaluvus,
- 6) järjekindlus, enesedistsipliin,
- 7) vastutustunne,
- 8) saavutusvajadus,
- 9) psüühiline seisund.

Hindamise põhimõtted ja kriteeriumid

4.1. G. Otsa nim TMK toimub hindamine haridusministri 16. novembri 2006 määruse 41 „Õpilaste hindamise alused, tingimused ja kord” alusel.

4.2. Õpitulemuste hindamine:

- annab teavet õppeedukusest;
- suunab õpilase enesehinnangu kujunemist;
- on aluseks õpetaja tegevusele õpilase õppimise ja arengu toetamisel;
- motiveerib õpilast sihikindlamalt õppima.

4.3. Hindamine toimub:

Protsessihinne on õppimise üksiktulemuste hindamine, eesmärgiga anda õpilasele tagasisidet õppimise edukusest, selgitada välja probleeme õppimises, suunata, korrigeerida ja vajadusel diferentseerida õpiülesandeid, arvestades õpilase iseärasusi, toetada õpimotivatsiooni ja positiivset enesehinnangut.

Kokkuvõttev hindamine (moodulite ja nende teemade koondhinded testide näol, hindeline arvestus, eksam).

4.4. Õpitulemusi hindavad moodulite ja nende teemade õpetajad või eksamikomisjon.

4.5. **Hindamine.** Kuna muusika ja esituskunstide valdkonnas on vajalik paindlik ja õpilaste arengut toetav hindamissüsteem, siis vastavalt kooli õppekorralduseeskirjale toimib koolis 6- palline hindamissüsteem, mis lõputunnistusele teisendatakse 5- palli süsteemi.

4.6. Koolis kasutatav hindamisskaala:

- A (5+) suurepärase – 95-100%
- B (5) väga hea – 85-94%
- C (4) hea – 70-84%
- D (3) rahuldav – 55-69%
- E (3) kasin – 45-54%
- F (2;1) nõrk – 0-44%

Hinde «A» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.

Hinde «B» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud.

Hinde «C» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

Hinde «D» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.

Hinde «E» saab õpilane, kelle suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemuses on puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.

Hinde «F» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitab, et tal nõutavad teadmised ja oskused puuduvad.

4.7. Õpinguraamatusse kantakse hinded tähtnimetustega, kooli lõputunnistuse hinnetelehel taandatakse tähed (A–F) viiepallisüsteemi, kus 3–5 (A–E) on positiivsed ja 1–2 (F) – negatiivsed hinded.

5. Lõpueksam:

5.1. SOOLOLAUL. Üks aaria vokaalsümfoonilisest suurvormist, üks ooperiaaria, kaks romansi (1 neist Eesti helilooja romanss), üks rahvalaul.

5.2. VOKAALANSAMBEL. Kaks duetti ja ühes suurema koosseisuga ansamblis üks erinevates stiilides repertuaariga ansamblilaul.

6. Lõpetamise nõuded ja väljastatav dokument

6.1. Õpilastele, kes on käesoleva õppekava täitnud täies mahus, läbinud kõik õppekavas olevad moodulid positiivsetele hinnetele, sh sooritanud kõik koolieksamid ja arvestused, läbinud praktikad, kelle käitumist on hinnatud vähemalt rahuldavaks, väljastatakse riiklik lõputunnistus kutsekeskhariduseomandamise kohta ja hinneteleht.

6.2. Neile, kes ei ole läbinud õppekava täies mahus väljastatakse kooli blanketil tõend läbitud mooduli kohta.

6.3. Kõikidel soovijatel on võimalus vahetult jätkata õpinguid mistahes kõrgkoolis üldkehtivas korras ja vastavuses iga kõrgkooli sisseastumiseeskirjadega.

7. Õppekava struktuur ja maht
7.1. Õpingute jaotus õppeaastati

Moodul	Maht õn/t	I õppeaasta			II õppeaasta			III õppeaasta		
	KOKKU	AT	IT	KOKKU	AT	IT	KOKKU	AT	IT	KOKKU
Üldõpingud M1 Loovus ja ettevõtluse alused	6/240			3/120			3/120			0
1.1 Arvutikasutuse alused. Noodigraafika programmid. Muusika tarkvara	1/40	14/18	8	1/40	0	0	0	0	0	0
1.2 Suhtlemise alused	1/40	0	0	0	24/0	16	1/40	0	0	0
1.3 Töökeskkonna ohutuse alused	1/40	0	0	0	14/18	8	1/40	0	0	0
1.4 Kutse-eeetika	1/40	0/18	22	1/40	0	0	0	0	0	0
1.5 Ettevõtluse alused	1/40	0	0	0	14/18	8	1/40	0	0	0
1.6 Asjaajamise ja õiguse alused	1/40	0/18	22	1/40	0	0	0	0	0	0
II Põhiõpingud M2 Eriala	32/1280			10/400			11/440			11/440
2.1 Soololaul	10/400	40/60	20	3/120	40/60	20	3/120	40/60	60	4/160
2.2 Töö klaverisaatja- repetiitoriga	1/40			0			0	0/10	30	1/40
2.3 Foniaatria	1/40	0/8	32	1/40	0	0	0	0	0	0
2.4 Itaalia keel, võõrkeelte foneetika	4/160	28/36	56	3/120	14/18	8	1/40	0	0	0
2.5 Vokaalmuusika ajalugu	2/80	0	0	0	28/36	16	2/80	0	0	0
2.6 Vokaalmetoodika alused	2/80	0	0	0	28/36	16	2/80	0	0	0
2.7 Libreto lugemine	1/40	0	0	0	0	0	0	14/0	26	1/40
2.8 Muusikateatri ajalugu	1/40	0	0	0	0	0	0	0/18	22	1/40
2.9 Eriala praktikad	11/440									

2.9.Iesinemisprakt.	6/240	4/4	72	2/80	8/8	64	2/80	8/8	64	2/80
2.9.2.kontserdid, meistrklassid	3/120	0	40	1/40	0	40	1/40	0/4	36	1/40
2.9.3 salvestuspraktika	1/40	0	0	0	0	0	0	4/4	32	1/40
2.9.4 noodilugemise praktika	1/40	10/11	19	1/40	0	0	0	0	0	0
M 3 Ansambel	8/320			2/80			3/120			3/120
3.1 Vokaalansambel	6/240	28/36	16	2/80	28/36	16	2/80	28/36	16	2/80
3.2 Ansamblipraktika	2/80	0	0	0	8/8	24	1/40	8/8	24	1/40
M4 Koor	4/160									
4.1 Koorilaul	4/160	32/48	0	2/80	16/24	0	1/40	16/24	0	1/40
M5 Muusikateater	20/800			7/280			6/240			7/280
5.1 Ooperiklass	8/320	28/36	16	2/80	28/36	16	2/80	56/72	32	4/160
5.2Lavaline meisterlikkus	10/400									
5.2.1kõnetehnika	3/120	28/36	16	2/80	14/18	8	1/40	0	0	0
5.2.2näitlejameist.	4/160	28/36	16	2/80	28/36	16	2/80	0	0	0
5.2.3 laval. liikumine	3/120	14/18	8	1/40	14/18	8	1/40	14/18	8	1/40
5.3 Lavapraktika, tants	2/80	0	0	0	0	0	0	28/36	16	2/80
M6. Üldklaver	8/320	14/18	56	2/80	14/18	96	3/120	14/36	96	3/120
M7 Muusikateooria	14/560			4/160			5/200			5/200
7.1 Muusika elementaarteooria	4/160	30/38	92	4/160	0	0	0	0	0	0
7.2 Harmoonia ja vormiõpetus	10/400	0	0	0	45/57	98	5/200	45/51	104	5/200
8 Solfedžo										
8.1Solfedžo	12/480	45/57	58	4/160	45/57	58	4/160	45/57	58	4/160
M9Muusikalugu 1	10/400			2/80			4/160			4/160
9.1 Üldmuusikalugu	7/280	28/38	14	2/80	28/38	14	2/80	28/38	54	3/120
9.2 Eesti muusika	2/80	0	0	0	0/38	2	1/40	28/0	52	1/40
9.3 Pärimusmuusika	1/40	0	0	0	28/0	12	1/40	0	0	0
Valikõpingud	5/200			3/120			0			2/80
KOKKU	120/4800			40/1600			40/1600			40/1600

ÜLDÕPINGUTE MOODULID

MOODUL 1 LOOVUS JA ETTEVÕTLUS

6 õn

T – 2,5 õn

PT – 3,5 õn

1. Mooduli eesmärk:

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad arvutikasutuse- ja muusikaprogrammidega töö-, ettevõtjana tegutsemise- ja asjaajamise oskused, õpivad suhtlema ja töötama meeskonnas, käituma kutse-eetiliselt ning ennast ja keskkonda säästvalt.

1.1. ARVUTIKASUTUS JA NOODIGRAAFIKA PROGRAMMID

1 õn

PT - 1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad algteadmised ja -oskused arvutikasutuse ning arvutil dokumentide koostamise põhimõtetest, saavad ülevaate muusikaprogrammide võimalustest ning nende kasutamise esmase oskuse.

2. Nõudmised mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

- 3.1. ARVUTIKASUTUSE ALUSED. Arvutikasutamine ja failihaldus, sh muusikafailid. Teksti- ja dokumenditöötlus. Informatsioon ja kommunikatsioon.
- 3.2. NOODIGRAAFIKAPROGRAMMID. Enamkasutatavad noodigraafikaprogrammid: ülevaade, võimalused, erinevused ja sarnasused.
- 3.3. MUUSIKATARKVARA. Muusikaprogrammid ja –failid. Heli salvestamine *MIDI*- formaadis.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- arvutikasutuse põhialuseid;
- noodigraafikaprogramme;

oskab:

- rakendada failihalduse ja tekstitöötluse programme;
- kasutada Interneti, saata ja vastu võtta e-kirju koos manustega;
- sisestada noote arvutiklaviatuuri või *MIDI*-süntesaatori abil;
- praktiliselt kasutada noteerimisprogramme (lühikäsud, kiirendavad võtted, kopeerimine, transponeerimine, kujundusvõtted, üksikpartiide partituurist eraldamine jt);
- salvestada arvutisse heli *MIDI*-formaadis ja seda töödelda;
- konverteerida helifaile.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- elementaarset arvutikasutuse oskust;
- noodigraafika oskust arvutil;
- helifaile ülekandmise oskust.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 25% arvutikasutaja AO oskustest, 50% noodigraafika kasutamise- ja 25% helifaili kasutamise oskusest.

1.2. ETTEVÕTLUSE ALUSED

1 õn

T- 0,5 õn, PT -0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad algteadmised majanduse, ettevõtluse vormide ja ettevõtluse põhimõistete kohta.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. MAJANDUSE PÕHIKÜSIMUSED. Majandusliku käitumise reeglid, tulude jaotuse põhimõtted, turumajandus, riigieelarve, maksud, raha ja pangandus.

3.2. ETTEVÕTLUSE PÕHIMÕISTED. Ettevõtte, ettevõtja, ettevõtlus. Ühistegevuse põhimõtted. Äriühing, mittetulundusühing, füüsilisest isikust ettevõtja (FIE).

3.3. ETTEVÕTTE LOOMISE JA TEGUTSEMISE ETAPID Loomine, juhtimine, turundus, finantseerimine, aruandlus.

3.4. FIE-na TÖÖTAMISE PÕHIREEGLID. Registreerimine, aruandlus.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- ühiskonnas toimuvaid majandusprotsesse;
- turumajanduse komponente;
- ettevõtlusse lülitumise ja seal tegutsemise põhialuseid;
- ettevõtjana tegutsemise põhireegleid;

oskab:

- praktiliselt koostada lihtsamat ettevõtte äriplaani;
- tegutseda ettevõtjana.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- erinevate ettevõtluse põhialuste ja tähtsamate liikide tundmist;
- näidisülesannete lahendamise oskust ettevõtjana tegutsemisel;
- lihtsama äriplaani koostamise oskust.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 25% ettevõtluse põhialuste tundmisest, 25% näidisülesannete lahendamise- ja 50% kirjaliku kokkuvõtva testi tulemustest.

1.3. KUTSE-EETIKA

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised eetika ja kutse-eetika põhimõtetest ja oskuse rakendada neid oma kutsealases töös.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. EETIKA JA ESTEETIKA. Eetika ja esteetika põhimõisted ja kutse-eetiline seotus. Teoloogiline, deontoloogiline ja enesehuvi eetika.

3.2. EETIKA MÕJU ÜHISKONNALE JA KULTUURIKESKKONNALE. Avalik hoiak ja ühiskondlik-moraalsed normid. Väärtushinnangud ja mõju ühiskonnaliikmetele.

3.3. TÖÖ- JA KUTSE-EETIKA. Profession, kutse, amet. Kohustuste ja vastutuse eetika. Tööandja ja töövõtja õigused ja eetiline vastutus. Töösuhete eetika. Juhi eetika. Organisatsioonikultuur ja väärtused.

3.4. MUUSIKU KUI INTERPREEDI ERIALASE TEGEVUSE EETIKA. Lavalise esinemise eetika. Käitumiskultuur ja viisakus. Riietuskultuur. Sõnaline suhtlemine ja diplomaatiline läbirääkimisoskus. Etiketi tundmine mitmesugustes esinemisolukordades, sh ülevaade protokollinõuetest protokollilistel vastuvõttudel.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- eetika ja esteetika olemust ja arengut, teemakohaseid mõisteid ja nende seoseid;
- põhjanevaid ühiskondlik-moraalseid norme;
- väärtushinnanguid ja nende mõju kultuuris;
- töösuhete eetikat;
- viisaka käitumise ja läbirääkimiste reegleid;
- loomeprotsessi mõju professionaalsel ja isiksuslikul tasandil;

oskab:

- diskuteerida eetiliste dilemmade üle ühiskonnas ja tööelus;
- suhelda korrektselt ja viisakalt, pidada läbirääkimisi;
- valida ja vastu võtta õigeid eetilisi otsuseid erinevates olukordades;
- järgida oma tööelus argiesteetika ja kutse- eetika norme ning etiketti;
- arvestada ja toime tulla loomeprotsessist tingitud pingetega.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- eetika ja esteetika põhimõistete ja omavahelise seose tundmist;
- ühiskondlik-moraalsete normide tundmist;
- viisakus- ja kutse-eetika reeglitest kinnipidamise oskust;
- esteetilise välimuse, eetilise käitumise ja suhtlemise situatsiooniülesannete lahendamise oskust;
- loomeprotsessi iseärasuste tundmist ja nendega "toimetuleku" oskust situatsiooniülesannetes.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 50% kirjalikust teoreetilistest teadmiste testist ja 50% situatsiooniülesannete täitmisest.

1.4. SUHTLEMISE ALUSED

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad parema enesetaju, suhtlemisoskused ning karjääri planeerimise oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. SUHTLEMISPSÜHHOLOGIA ALUSED. Tähelepanu; barjäärid suhtlemisel.

Esinemisjulgus; kriitkale reageerimine; agressioon; stressi ja depressiooni erinevus, sümptomid ning abi, väsimus.

3.2. MINA KUI INDIVIID. Enesetunnetus. Väärtushinnangud ja hoiakud. Eneseanalüüs. Loovus.

3.3. MINA KUI MEESKONNA LIIGE. SUHTED. Suhtlemine grupis. Käitumise kohandamine. Kuulamine. Eneseväljendus. Enesekehtestamine. Konflikti lahendamine.

3.4. MINA KUI OMA KARJÄÄRI PLANEERIJA JA MOTIVEERITUD PROFESSIONAAL. Töö, elukutse ja kvalifikatsiooni väärtustamine. Rollialalüüs. Motivatsiooni leidmine ja hoidmine. Ajajuhtimine. Karjääri planeerimine (*DISC*-profiili järgi). Käitumisreeglid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- suhtlemise ja kriitilises olukorras abi (sh eneseabi) andmise ning kriitkale reageerimise põhitõdesid;
- oma tugevusi ja nõrkusi ning oskab neid suhtlemisel arvestada;
- grupiliikmete tegutsemismotiivide olulisust ning oskab end häälestada mitmesugusteks suhtlemissituatsioonideks;
- positiivne mõtlemise väärtust;
- iseenda väärtust ning oskab õigeaegselt näha ja väärtustada oma grupikuuluvust;
- usalduse väärtust iseenda ning kaasinimeste suhtes;

oskab:

- ära tunda stressi ja depressiooni (nende tekkimise põhjuseid), end juhtida ja “taastoota”;
- mõista ja aktsepteerida inimeste käitumise erinevusi ning luua usalduslikke suhteid;
- hinnata oma võimeid ja kalduvusi tuleviku planeerimisel;
- tajuda konflikte, analüüsida nende põhjusi ja otsida lahendusi;
- suhelda, muuta paindlikumaks suhtlemist eakaaslaste ja täiskasvanutega.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- enesealalhoiu meetodite tundmist;
- suhtlemisteooriate tundmist;
- suhtlemismetoodikate rakendamise oskust.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 50% situatsiooniülesannete täitmisest ja 50% erinevate teoreetiliste testide tulemustest.

1.5. TÖÖKESKKONNA OHUTUSE ALUSED

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised ja oskused töötervishoiust, tööhutusest, esmaabist ja keskkonda säästvast arengust.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS. Üldnõuded töökeskkonnale, töökoht ja töövahendid. Töökeskkonna ohutegurid ja ohutusjuhendid. Regulaarse tervisekontrolli tähtsus ja tööandja osa selles tegevuses. Turvalisus, käitumine ohuolukorras. Töö kutsehaigused.

3.2. ESMAABI. Tegutsemine õnnetuspaigal. Põhilised esmaabivõtted. Esmaabi lämbumise korral. Uppumine. Haavad ja verejooksud, abistamine nende korral. Kukkumine. Lihaste venitused ja luumurrud. Äkkaigestumine ja teadvuse kaotus. Ägedad valud. Kiirelt tõusev ja kõrge palavik. Külma- ja kuumakahjustused. Mürgistused, sh alkohol ja narkootikumid.

Võõrkehad. Liiklusõnnetused. Sidumine ja toetusvahendid. Kannatanu tõstmine, kandmine, transportimine. Esmaabivahendid töökohal. Koduapteek.

3.3. KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG: JÄÄTMEKÄITLUS. Keskkonnastrateegia ja säästva arengu põhimõtted. Keskkonnareostuse ennetamine ja vältimise võimalused töökeskkonnas ja olmes. Jäätmete teke ja liigitus. Ohtlikud jäätmed.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- üldnõudeid oma töökeskkonnale ja töökohale;
- oma töökoha võimalikke ohutegureid ja ohutusjuhendeid;
- regulaarse tervisekontrolli tähtsust ja tööandja kohustusi selles vallas;
- võimalikke kutsehaigusi oma erialal;
- põhilisi esmaabi võtteid;
- keskkonnanohiu ja säästva arengu üldpõhimõtteid;
- jäätmete liigitust ja ohtlikke jäätmeid;

oskab:

- käituda turvaliselt ohuolukorras;
- kasutada esmaabivõtteid mitmesuguste õnnetusjuhtumite korral;
- siduda haavu, sulgeda verejooksu, toetada traumeeritud kehaosi;
- ennetada ja vältida võimalikke keskkonnareostusi oma töökohal ja olmes.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- töökeskkonnale ja töökohale esitatavate nõuete tundmist;
- ohutegurite ja ohutusjuhendite tundmist oma töökohas;
- töötaja ja tööandja õiguste ning kohustuste tundmist;
- põhiliste esmaabivõtete kasutamise oskust;
- keskkonnareostuse allikate ja säästva arengu põhimõtete tundmist.

Hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad teoreetilistest testidest, praktilistest situatsiooniülesannete lahendamistest. Mooduli koondhinne kujuneb alljärgnevalt: töötervishoid ja tööohutus – 40%, esmaabi – 40%, keskkonnakaitse ja jäätmekäitlus – 20%.

1.6. ASJAAJAMISE JA -ÕIGUSE ALUSED

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad suudavad koostada oma edaspidise tööga seotud isiklike ja ametlike dokumente, tunnevad autorikaitse- ja tööseadustiku põhimõtteid ning oskavad neid oma igapäevases kutsetöös kasutada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ASJAAJAMINE. Ametlikud ja isiklikud dokumendid. Eri liiki dokumentide koostamis- ja vormistusnõuded: dokumendiplangid, rekvisiidid, vormistamise protseduur. Avaldus, elulookirjeldus (CV), seletuskiri, tellimiskiri, volikiri, vastuskiri, vabanduskiri, nende koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paber kandjal.

3.2. TÖÖÕIGUS. Lepingulised suhted: füüsilised ja juriidilised isikud, lepingud, volikirjad, ametijuhend. Töölepingu sõlmimine, muutmine ja lõpetamine, kollektiivleping, töötülid. Töö- ja puhkeaeg: töönorm, tööpäev, töönädal, ületunnitöö, öötöö, töö puhkepäevadel ja pühade ajal, puhkuse liigid ja tasustamine. Töötasu: palk, põhi- ja keskmine palk, lisatasu ja juurdemaksud.

3.3. AUTORIKAITSE. Autorikaitse seadus. Autorikaitse organisatsioonid. Autorite õigused ja kohustused. Autoriõigustega kaasnevad õigused. Sanksioonid seaduse rikkumisel.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- eri liiki isiklike ja ametlike kirjade koostamise ja vormistamise nõudeid;
- peamisi autorikaitset reguleerivaid õigusakte;
- peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte;
- töölepingus sätestatud poolte õigusi ja kohustusi;
- töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluseid;
- palga ja puhkuse arvestamise aluseid;
- töö- ja puhkeaja korraldust ning arvestamise aluseid;
- töötingimuste kollektiivse kujundamise aluseid;
- töösuhte pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise võimalusi;

oskab:

- koostada ja vormistada avaldust, elulookirjeldust (CV), iseloomustust, seletuskirja, tellimus- ja volikirja arvutil ja paber kandjal;
- koostada autorikaitsega seotud dokumentatsiooni;
- leida teavet töökeskkonda reguleerivate õigusaktide kohta;
- leida lahendusi töölepinguliste suhete ja autorikaitse pinnal tekkinud probleemidele ja vaidlustele.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- eri liiki dokumentide koostamise ja vormistamise oskust arvutil ja paberkandjal;
- töö- ja autoriõiguslike probleemidega kursisolekut;
- tähtsamate autori- ja tööõiguslaste mõistete tundmist;
- nende valdkondadega seotud institutsioonide tundmist.

Hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad erinevate asjaajamise ülesannete- ja vormide täitmisest ja kirjalikust testist.

Mooduli koondhinne kujuneb teemade lõikes alljärgnevalt: asjaajamine- 30%, tööõigus -35%, autorikaitse – 35%.

Mooduli koondhinne

Mooduli koondhinne kujuneb kõikide teemade positiivse tulemusega läbimisel (teemade)hinnete matemaatilisest keskmisest.

PÕHIÕPINGUTE MOODULID

MOODUL 2a ERIALA

32 õn

T – 8 õn, PT – 24 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused vokaaltehnikas omandades erinevates stiilides laulurepertuaari koostöös juhendaja ja klaverisaatjaga ning iseseisvalt; õpivad hoidma oma häält, hääldama korrektselt võõrkeelseid laulutekste; tundma vokaalmuusika ajalugu ja vokaalmetoodika põhialuseid, mis annavad valmisoleku professionaalseks tööks koori- ja ansamblilauljana, individuaalse võimekuse korral ka koorisolistina ning haridustee jätkamiseks muusika erialadel kõrgkoolis.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. SOOLOLAUL. Vokaaltehnika arendamine: hääle moodustamise protsess. Hingamistehnika alused. Hääle- ja hingamisharjutused. Artikulatsiooni arendamine ja töö laulutekstidega.

Töö erinevates stiilides repertuaariga: vokaliis, vana-klassika ja retsitatiiv, barokkmuusika, Saksa lied, Schuberti laul, romanss, ooperiaariad, rahvalaul. Laulja elukutsele vastavate eetiliste hoiakute kujundamine. Lõpueksam.

3.2. TÖÖ KLAVERISAATJA - REPETIITORIGA. Töö erinevates stiilides repertuaariga: uue materjaliga tutvumine ja ettevalmistamine erialatunniks; erialas läbitud kunstilis-muusikalise repertuaari kinnistamine. Iseseisva töö oskuste kujundamine: fraseerimine, intoneerimine, dünaamiline tasakaal, töö tekstiga, terviklik vormitunnetus. Noodilugemine (prima vista): töö võõra nooditekstiga. Koostöös klaverisaatjaga erinevates stiilides laulurepertuaari omandamine ja kunstilise taseme saavutamine.

3.3 FONIAATRIA. Hääleelundid. Kuulmiselundid. Hingamiselundid. Laulja tervishoid. Hääle tervishoid. Hääle koormuse jälgimine.

3.4. ITAALIA KEEL. VÕÕRKEELTE FONEETIKA. Rääkimine ja hääldamine: suhtlemine algtasemel, laulutekstide korrektne hääldamine. Lugemine ja tõlkimine: erialase teksti lugemine ja tõlkimine sõnaraamatuga. Grammatika: Põhireeglite omandamine. Kirjutamine: lihtsamad tekstid algtasemel. Võõrkeelte foneetika: foneetikareeglite omandamine ja kasutamine. Enamkasutatavad muusikalised terminid. Laulutekstide hääldus. Töö võõrkeelsete laulutekstidega sõnastiku abil.

3.5. VOKAALMUUSIKA AJALUGU. Erinevad laulukoolkonnad: Itaalia, Vene, Prantsuse, Saksa, Eesti jt, maade tuntumad lauljad ja nende loominguline tegevus.

3.6. VOKAALMETOODIKA ALUSED. Laululine hingamine ja hingamisharjutused. Hääleregistrid. Üleminekunoodid, registre ühendamised ning diapasooni laiendamine ning ühtlustamine. Hääle ulatus. Vokaaltehnika kasutamine erinevates stiilides repertuaariga.

3.7. LIBRETO LUGEMINE. Libreto esmalugemine. Tegelaskonna süsteem. Rolli tegevuslik analüüs. Libreto taaslugemine õpilase lavastuses.

3.8. MUUSIKATEATRI AJALUGU. Teatrikunstisünd Euroopas. Eesti muusikateatri sünd, seltsid. Kutselised teatrid.

3.9. ERIALAPRAKTIKAD. Esinemispraktika. Kontserdid ja meistriklässid. Salvistuspraktika. Noodilugemise praktika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- vokaaltehnika põhialuseid,

- erinevaid hingamistehnikaid ja nende rakendamise individuaalseid võimalusi,
- laulja tööks vajalike organite anatoomiat ja füsioloogiat,
- hääle-, kuulmis-, hingamiselundeid ja nende haigusi,
- laulja hääle hügieeni ja tervislikku seisundit mõjutavaid tegureid,
- koostöövõimalusi tööks klaverisaatjaga,
- itaalia keele hääldamise põhimõtteid,
- võõrkeelte grammatika põhireegleid,
- enamkasutatavat üldist ja erialast itaalia keelset sõnavara,
- võõrkeelte foneetika reegleid,
- enamkasutatavaid muusikalisi termineid võõrkeeltes,
- erinevate ajastute muusikastiile, vorme ja väljendusvahendeid ning nende interpreteerimise põhimõtteid,
- erinevate maade laulukoolkondi, tuntumaid lauljaid ja nende loomingulist tegevust,
- vokaalmetoodika teoreetilisi aluseid,
- muusikateatri ajalugu,
- lavalise esinemise põhimõtteid,
- professionaalse laulja kutse-eetikat;

oskab:

- juhtida oma häält,
- kasutada vokaaltehnilisi aluseid,
- hoida oma häält kui instrumenti,
- anda endale esmaabi tööks vajalike elundite kergemate haigusilmingute ja ülekoormuse korral,
- valida repertuaari vastavalt individuaalsetele võimetele,
- puhtalt intoneerida ja fraseerida,
- puhtalt intoneerides ja rütmiliselt õigesti esitada võõrast nooditeksti,
- kujundada muusikalist tervikut,
- ette valmistada uut repertuaari,
- koos klaverisaatjaga kujundada ansamblit,
- suhelda itaalia keeles algtasemel,
- lugeda ja tõlkida lihtsamat võõrkeelset erialast teksti,
- kirjutada lihtsamaid tekste,
- hääldada laulutekste vastavates võõrkeeltes,
- tõlkida sõnastiku abil erinevaid laulutekste,
- lugeda muusikalavastuste libretosid,
- kasutada oma vokaaltehnikat erinevates stiilides repertuaariga,
- kuulata ja hinnata erinevaid kontserdi- ja muusikateatri etendusi,
- salvestada oma laulurepertuaari,

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kunstilis-muusikalist eneseväljendusoskust,
- vokaaltehnilise teostuse korrektsust,
- intonatsiooni puhtust,
- võõra nooditeksti lugemise oskust,
- erinevates stiilides ja vormides repertuaari tundmist ja selle interpreteerimise oskust,
- õpilase töökust ja individuaalset arengut,

- suhtumist õppetöösse,
- hääle,- kuulmis,- hingamiseliinide ja nende haiguslike seisundite tundmist,
- oma haigestunud hääleaparaadile esmaabi andmise oskust,
- itaalia keele oskust algtasemel,
- erinevate foneetikareeglite tundmist,
- võõrkeelte hääldamise oskust,
- vokaalmuusika ajaloo tundmist,
- vokaalmetoodika tundmist,
- libreto lugemise oskust,
- muusikateatri ajaloo tundmist,
- lavalise esinemise oskust,

Teemasid 3.1- 3.3 hinnatakse integreeritult protsessihinnetega. Teemat 3.1 iga õppeaasta lõpus eksamiga ja mooduli lõpus lõpueksamiga. Teemasid 3.4 - 3.6 hinnatakse protsessihinnetega ja iga teema kokkuvõtteks on hindeline arvestus. Teemad 3.7 – 3.9 hinnatakse protsessihinnetega. Mooduli koondhinne kujuneb: teemade 3.1, 3.3, - 70%, 3.2 – 5%, 3.4 – 5%, 3.5 -3.6- 5%, 3.7 - 5% , 3.8 -5%, 3.9 – 5% hinnetest.

MOODUL 3 ANSAMBEL

8 õn

T – 0 õn, PT – 8 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad tunnevad erinevates ajastute ansamblirepertuaari ja omandavad erinevates vokaalansambli koosseisudes professionaalse kooslaulu oskuse.

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3.Õppesisu

3.1. VOKAALANSAMBEL. Kooslaulu arendamine. Intonatsiooniline puhtus. Ansambli tasakaalu tunnetus. Artikulatsiooni arendamine ja töö laulutekstidega. Töö erinevates stiilides repertuaariga: erinevate ajastute ansamblirepertuaar. Noodilugemine (prima vista): töö võõra nooditekstiga.
3.2. ANSAMBLIPRAKTIKA. Mõtestatud emotsionaalne esitus lavalise esinemise olukorras. Erinevates stiilides ja koosseisudes ansamblirepertuaar. Iseseisva töö oskuste kujundamine. Oma partii iseseisev omandamine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- mitmekülgset erineva koosseisuga ansambli repertuaari,
- esitatava ansamblinumbri tervikteost (näi. suurvorm, ooper, tsükkel),

oskab:

- fraseerida ja puhtalt intoneerida,
- korrektselt artikuleerida,
- kuulata dünaamilist tasakaalu ansambelis,
- esitada erinevates stiilides, vormides ja žanrites ansamblirepertuaari,
- iseseisvalt ette valmistada võõrast ansamblipartiidi,
- lugeda võõrast nooditeksti,
- esineda erinevate koosseisudega vokaalansamblites kontsertolukorras

5. Hindamine

Hinnatakse:

- esitatava repertuaari intonatsioonilist puhtust,
- kunstilis- muusikalist eneseväljenduse oskust,
- ansamblipartneriga sobitumise oskust,
- diktsiooni selgust,
- vokaaltehnilise teostuse korrektsust,
- erinevates stiilides ja vormides repertuaari tundmist ja selle interpreteerimise oskust,
- lavalise esinemise oskust,
- oma partii iseseisva ettevalmistamise oskust,
- õpilase töökust ja individuaalset arengut,

Hinnatakse teemat 3.1 protsessihinnetega, iga õppeaasta lõpus eksamiga ning mooduli lõpus lõpueksamiga. Teema 3.2 hinnatakse protsessihinnetega.

Mooduli koondhinne kujuneb: teema 3.1 – 90%, teema 3.2 – 10% hinnetest.

MOODUL 4 KOOR

4 õn

T – 0 õn, PT 4 õn

1.Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad praktilise kooslaulu oskuse koorikollektiivis ja ettevalmistuse tulevaseks tööks professionaalse koorilauljana.

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3.Õppesisu

3.1. KOORILAU. Kooripartituur: Kooripartituurist oma häälepartii lugemine ja esitamine. Õige vokaaltehnika jälgimine. Koorimuusika repertuaar. Erinevad muusikastiilid, vormid ja ajastud läbi mitmekülgse koorirepertuaari. Suurvormid ja/või nende osad. Katkendid lavamuusikateostest. Koorilaulja eetika.

3.2. KOORITÖÖ PRAKTIKA. Hääle lahtilaulmine. Koorilaulja kohustused, ülesanded, käitumine koorikollektiivis. Esinemine kontsertolukorras.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- koorilaulja eetikat ja käitumisnorme;

oskab:

- kasutada sobivat vokaaltehnikat,
- laulda puhta intonatsiooniga,
- sobitada oma häält häälerühmaga,
- jälgida oma hääle tasakaalu kooris,
- jälgida dirigenti ja tema korraldusi,
- käituda koorikollektiivis lähtuvalt professionaalsest kutse- eetikast.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- sobiva vokaaltehnika rakendamise oskust,
- intonatsioonilist puhtust,
- kooslaulu oskust,
- esitatava häälepartii valdamist,
- suhtumist kooridistsipliini.

Mooduli hinnatakse protsessihinnetega ning mooduli lõpus hindelise arvestusega, kus õpilased esitavad väikestes koosseisudes oma häälepartii ettevalmistatud repertuaarist. Mooduli koondhinne kujuneb: teema 3.1 – 80% ja teema 3.2 -20% hinnetest.

MOODUL 5 MUUSIKATEATER

20 õn

T – 2 õn, PT – 18 õn

1.Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad praktilised oskused muusikaliste numbrite ja stseenide vokaalseks soorituseks, lavakõneks, lavaliseks liikumiseks ja tantsuks, lavaliseks meisterlikkuseks ja muusikaliseks näitlemiseks.

2.Mooduli alustamise tingimused

Puuduvad.

3.Õppesisu

3.1. OOPERIKLASS. Katkendid erinevatest muusikalistest lavateostest (ooper, operett, muusikal) Lavalis- muusikalised etüüdid. Rolli kujundamine. Lavaline partnerlus ja suhtlemine.

3.2. LAVALINE MEISTERLIKKUS. Lavakõne alused: artikulatsioon, diktsioon, kõneharjutused ja –etüüdid, kujundlik mõtlemine, kõneteksti analüüs. Iseseisev töö tekstidega ja kõneharjutused.

Lavaline liikumine: koordinaatsiooni- ja rütmide arendamine. Näitlejameisterlikkus: . psühholoogiline ettevalmistus, füüsilise tegevuse sidumine mõttetegevusega. Etüüdid. Lavaline liikumine: tantsusammud ja harjutused. Muusikaetenduste külastamine ja analüüs.

3.3 LAVAPRAKTIKA. Ajaloolise-, klassikalise-karaktertantsu alused. Stepptantsu alused, modern-, jazz ja nüüdistantsu alused. Rahvatants. Improvisatsiooni põhimõtete tutvustamine.

4.Õpitulemused.

Õppija teab ja tunneb:

- sõnakasutuse põhimõtteid;
- erinevate ajastute tantsustiile ja nende erinevusi;
- tuntumat ooperi- ja operetirepertuaari;
- psühholoogilise ettevalmistuse põhimõtteid;
- partneriga suhtlemise põhimõtteid;
- esinemiskultuuri;

oskab:

- rakendada kõnetehnika aluseid (diktsioon ja artikulatsioon);
- kujundlikult mõelda;
- analüüsida teksti;
- rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliste kõneharjutuste läbiviimisel;
- liikuda vastavalt muusikale ja luua tantsuetüüde erinevates stiilides;
- suhelda laval partneritega;

- mõtestada rolli;
- esitada erinevaid katkendeid muusikalistest lavateostest;
- suhelda partneri ja publikuga;
- arvestada konkreetse saali akustiliste tingimustega;
- teha koostööd repetiitori, lavastaja ja liikumise juhendajaga;
- hoida oma häält töökorras;
- iseseisvalt töötada erialase repertuaariga;
- arutleda nähtud etenduste ja kontsertide üle

5.Hindamine

Hinnatakse:

- erialaste oskuste realiseerimist lavaolukorras,
- lavalisi rolli loomise oskust,
- iseseisva repertuaariga töötamise ja esitamise oskust,
- partneriga koostöö oskust teose sisu avamiseks,
- oma hääleparaadi töökorras hoidmise oskust,
- diktsiooni ja artikulatsiooni,
- lavalise liikumise oskust,
- lavaliste etüüdide ja tantsunumbrite esitamise oskust,
- etenduste ja kontsertide refereerimise ja arutlemise oskust.

Teemat 3.1 ja 3.3 hinnatakse protsessihinnetega, iga õppeaasta lõpus eksamiga.

Teemat 3.2 hinnatakse protsessihinnetega, teema lõpus hindelise arvestusega.

Mooduli koondhinne kujuneb teemade 3.1 -3.3 koosmõjus, kus ooperiklassi avalikul esinemisel realiseeritakse kõiki teemasid integreeritult.

MOODUL 6 ÜLDKLAVER

6 õn

T – 0 õn, PT – 6 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad klaverimängu alased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis toetavad professionaalset tööd oma erialal.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. KLAVERIMÄNGU ALUSED. Klaverimängu aplikatuurireeglid.

3.2. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinevad žanrid, stiilid ja vormid.

3.3. TÖÖ TEHNIKAGA. Heliredelid, kadentsid, harjutused, etüüdid.

3.4. NOODILUGEMINE (PRIMA VISTA). Töö võõra tekstiga.

3.5. ANSAMBLID. Palad mitmele käele.

3.6. SAATED. Lihtsamad instrumentaal- vokaalsaadet.

3.7. IMPROVISEERITUD SAATED. Mäng akordimärkide järgi.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- klaverimängu põhivõtteid;

oskab:

- mängida lihtsamaid erinevas vormis klaveriteoseid,
- mängida heliredeleid sh. kromaatilised, kolmkõlasid, akorde ja kadentse 3-võtmemärgiga helistikes,
- mängida erineva tehnikaga etüüde,
- ilma ettevalmistuseta mängida noodist lihtsaid palu,
- mängida ansambleid,
- kujundada klaverisaate faktuuri,
- saata lihtsamaid instrumentaal- ja vokaalteoseid.

5.Hindamine

Hinnatakse:

- heliredelite, harjutuste ja etüüdide mängimise oskust,
- erinevate jõukohase klaverirepertuaari mängimise oskust, selle kunstilis- muusikalise teostuse kvaliteeti ja taset.

Mooduli hinne kujuneb kogu õppeperioodil omandatud repertuaari praktilisest esitusest, mida esitatakse õpilaskontsertidel. Õpilase klaverimängu alast taset hinnatakse protsessihinnetega ja mooduli lõpus eksamiga.

MOODUL 7 MUUSIKATEOORIA

14 õn

T- 7 õn, PT- 7 õn

AT 8 õn, IT 6 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad komplekselt muusikateoreetilised teadmised ja oskused, muusikaalase terminoloogia ning klassikalise harmoonia põhialused diatoonika osas, mis toetavad neid erialases tegevuses.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. MUUSIKA ELEMENTAARTEOORIA. Heli omadused. Noodikirja alused. Meetrum ja rütm. Laad ja helistik. Intervallid ja akordid. Muusikateose faktuur ja lauseehitus.

Tempo, dünaamika ja agoogika terminid.

3.2. HARMOONIA. Akord ja kooskõla, 4-häälne seade. Funktsionaalharmoonia põhialused. Diatoonika: kolmkõlad, septakordid ja nende pöörded. Sekvents. Kromatika (teoreetiline tutvustus).

3.3 VORMIÕPETUS. Lause ja perioodi harmooniline struktuur.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- heli omadusi,
- noodivältusi, nende omavahelisi suhteid;
- noodikirja ortograafiat, rütmide noteerimist;
- erinevaid noodivõtmeid;
- erinevaid helikõrguste tähistusi (silp- ja tähtnimetused);

- laade ja helistikke;
- kooskõlade struktuuri;
- faktuuri tüüpe;
- muusikalise lauseehituse põhialused;
- tähtharmoniat;
- muusikaalast terminoloogiat;
- akordide funktsionaalseid suhteid;
- diatoonilise harmoonia põhialuseid;
- häältejuhtimise põhimõtteid;
- harmoonia ja lauseehituse seoseid;

oskab:

- sõnastada põhimõisteid;
- ehitada ja määrata intervale, akorde ja laade;
- lahendada akorde ja intervale helistikus;
- harmoniseerida kirjalikult püsitonaalset meloodiat või bassi;
- mängida klaveril lihtsamaid akordijärgnevusi;
- analüüsida antud muusikalõigu harmooniat;
- määrata kadentse ja meloodilise figuratsiooni helisid.

5.Hindamine

Hinnatakse:

- akordide, intervallide ja laadide tundmist, vältuste grupeerimise oskust;
- põhimõistete sõnastamise oskust;
- tempo, dünaamika ja agoogika terminite tundmist;
- meloodia harmoniseerimise oskust;
- akordjärgnevuste mängimise oskust;
- antud muusikalõigu analüüsimise oskust.

Teemat muusika elementaarteooria hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad kirjalike kontrolltööde ja testide arvestuslikust keskmisest ja eksamihindegaga teema lõpus. Teemat harmoonia hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad kõigi soorituste arvestuslikust keskmisest ja eksamihindegaga teema lõpus.

Nõuded eksamil:

- harmoniseerida kirjalikult 8-taktiline püsitonaalne meloodia,
- mängida klaveril lihtsaid püsitonaalseid akordijärgnevusi (võivad sisalda kõigi astmete kolmkõlasid pööretega ning V, II ja VII astme septakorde koos pööretega) kuni kolme võtmemärgiga helistikkes,
- analüüsida diatoonilisel harmoonial põhinev muusikalõik,
- vastata suuliselt teoreetilistele küsimustele diatoonilise harmoonia kursuse ulatuses.

Harmoonia eksam hinne koosneb: 1/3 meloodia harmoniseerimine, 1/3 harmooniline analüüs, 1/3 akordijärgnevuste mängimine. Vormiõpetuse teemat käsitletakse ja hinnatakse jooksvalt muusika elementaarteooria ja harmoonia teemade sees.

Mooduli koondhinne kujuneb: 20% muusika elementaarteooria hindest, 40% harmoonia protsessihinnetest ja 40% harmoonia eksamihindest.

MOODUL 8 SOLFEDŽO

I (madalam) tase

12 õn

T – 4 õn, PT – 8 õn

AT – 8 õn, IT – 4 õn

1.Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad süstematiseeritult muusikaalased teoreetilised teadmised ja saavad praktilise kogemuse muusikalise kuulmise, mälu ja rütmide arendamisel, mis toetavad nende õpinguid ja tööd valitud erialal.

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3.Õppesisu

3.1. TEOREETILINE ÕPE. Noodikirja ortograafia, noodivõtmed. Rütm ja meetrum. Laadid ja helistikud. Intervallid helistikus ja antud noodist. Akordid: põhikolmkõlad pööretega, kõrvakolmkõlad, V, II ja VII septakord pööretega antud helistikus.

3.2. PRAKTILINE ÕPE. Helistike ja laadide laulmine ja määramine kuuldeliselt. Akordide ja intervallide laulmine helistikus ja antud noodist ning määramine kuuldeliselt. 1- häälsed ditaadid viiuli ja bassivõtmes, rütmi- ja mäludiktaadid. 1- häälnelise solfedžeerimine transponeerimisega sekundi piires. Lihtsamad akordijärgnevused. Mitmehäälnelise solfedžeerimine.

4.Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- laade, laadiastmete kulgemist ja funktsioone;
- intervale ja akorde;
- rütme ja meetrumeid;
- vältuste omavahelisi suhteid;
- vältuste tinglikku ja põhijaotust;
- noodikirja aluseid;

oskab:

- noodist lugeda ja transponeerida 1-häälsed harjutusi;
- laulda laade, intervale ja akorde;
- määrata intervale, akorde ja laade kuuldeliselt;
- kirjutada 1- häälsed diktaati;
- kirjutada lihtsamad akordijärgnevust.

5.Hindamine

Hinnatakse:

- solfedžeerimise oskust;
- akordide, intervallide ja laadide laulmise ja määramise oskust;
- 1- häälsed diktaadi kirjutamise oskust;
- akordijärgnevuste kirjutamise oskust.

Solfedžot hinnatakse protsessihinnetega, mis on kirjalike ja suuliste soorituste arvestuslik keskmine ja eksamiga I õppeaasta lõpus. Solfedžo mooduli lõpueksami hinne koosneb 40% kirjalikust ja 60% suulisest osast. Lõpueksamil hinnatakse:

kirjalikult:

1. kirjutada tähistuste ja nootidega klaveril esitatavad intervallid ja akordid:
  - intervallid antud helistikus (suured, väikesed, puhtad, suurendatud ja vähendatud);
  - akordid antud helistikus (kolmkõlad pööretega kõigilt astmetelt; suurendatud ja vähendatud kolmkõlad; V, II ja VII astmelt ehitatud septakordid koos pööretega);
2. ühehäälneline diatooniline diktaat viiuli- või bassivõtmes.

suuliselt:

- solfedžeerida ühehäälneline lihtsam meloodia viiuli- või bassivõtmes (ettevalmistamata);
- intervallid – ehitada ja laulda antud helistikus;
- akordid – mažoor- ja minoorkolmkõlad koos pööretega; V, II ja VII astmelt ehitatud septakordid koos pööretega (kuulata, määrata, ehitada ning laulda antud helist või antud helistikus);
- laulda mažoori ja minoori erinevaid kujusid ning modaalseid laade (dooria, früügia, lüüdia, miksolüüdia, lokria).

Mooduli hinne kujuneb kõigi protsessihinnete koonhinnetest 50% ja lõpueksami hindest 50%.

MOODUL 9 MUUSIKALUGU

10 õn

T – 5 õn, PT – 5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad ülevaate õhtumaade muusikaajaloo- ja eesti muusika stiiliperioodidest, žanritest, muusikaelu arengust, tähtsamatest heliloojatest, nende loomingust ja pärimusmuusikast, mis arendab nende muusikalist silmaringi ja valmistab ette edaspidiseks elukestvaks õppeks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ÕHTUMAADE MUUSIKALUGU VARAKRISTLIKUST MUUSIKAST KUNI 18.

SAJANDINI. Keskaeg, renessanss, barokk, klassitsism.

3.2. ÕHTUMAADE MUUSIKALUGU 19. SAJANDIL. 19 sajandi muusika vararomantismist hilis - romantismini, sh rahvuslikud koolkonnad.

3.3. MUUSIKALUGU 19.-20.saj. VAHETUSEL NING 20. SAJANDIL. Hilisromantism, impressionism, ekspressionism, neoklassitsism, avangardism, postmodernism. 21. saj. muusika.

3.4. ÜLEVAADE EESTI MUUSIKAST. Tähtsamad Eesti muusika loojad ja nende teosed 19. saj. keskelt kuni tänapäevani.

3.5. PÄRIMUSMUUSIKA. Folkloori mõiste. Eesti rahvalaulud, rahvapillid, rahvatantsud. Eesti rahvamuusika esitustavad.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- muusikaloo üldisi arenguetappe,
- peamisi stiiliperioode ja nende tunnusoone,
- tähtsamate žanrite ja vormide arengut,
- tähtsamaid esituskoosseise,

- muusikaloo väljapaistvamaid heliloojaid ja nende loomingut,
- muusikaterminoloogiat,
- eesti muusikalugu,
- Eesti rahvalaule, -pille ja –tantse;

oskab:

- kasutada muusikaloolisi teadmisi praktilises erialases tegevuses,
- end muusikaga seonduvatel teemadel suuliselt ja kirjalikult väljendada.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- muusikaloo üldiste arenguetappide ja stiiliperioodide tundmist,
- tähtsamate muusikažanrite ja vormide tundmist,
- tähtsamate esituskoosseisude tundmist,
- muusikaloo sh. eesti muusika väljapaistvamate heliloojate- ja nende loomingu tundmist,
- muusikaterminoloogia tundmist,
- Eesti pärimusmuusika tundmist.

Mooduli koondhinne kujuneb: teemad 3.1 - 3.3 65% , teema 3.4 25 % , teema 3.5 10% protsessihinnetest ja teemade 3.1. - 3.4 lõpus sooritatud eksamihinnetest, 3.5 –hindelisest arvestusest, rakendades õpilaste teadmiste kontrolliks erinevaid vorme teoreetiliste testide, kirjalike referaatide ja muusika kuulamise seminaride ning pärimusmuusika näidete praktilise soorituse kaudu.

VALIKÕPINGUTE MOODULID

KOORILAUL 1

2 õn

T - 0 õn, PT- 2 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad koorikollektiivis kooslaulmise praktilised oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1.KOOR KUI KOLLEKTIIVNE INSTRUMENT. Kooriliigid, häälerühmad, kooriproovi ülesehitus.

3.2. VOKAALTEHNIKA. Hääle arendamine. Teksti kasutamine, sisu väljendamine, artikulatsiooni ja tämbri kujundamine laulmisel. Häälehoid.

3.3. KOORIPARTITUUR. Kooripartituuri õpetus läbi praktilise laulmise, teoreetiliste teadmiste ja noodist laulmise oskuse arendamine.

3.4. KOORIMUUSIKA REPERTUAAR. Eesti koorimuusika traditsioonid, selle osa Kultuuripildis. Repertuaar läbi erinevate muusikastiilide ja ajastute.

3.5. KOORILAULJA EETIKA. Interpreedi kasvatamine, tema kohustused, ülesanded ning eesmärgid. Koorilaulja esteetika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- koori kui kollektiivset instrumenti,
- vokaali kasutamise põhialuseid,
- ansambelis ja kooris laulmise põhimõtteid,
- kooripartituuri ja selle ülesehitust,
- Eesti ja maailma koorimuusika läbitud repertuaari,
- koorilaulja lavaetikat;

oskab:

- kasutada oma muusikalisi teadmisi ja kogemusi kooris laulmiseks,
- tunnetada end kooris instrumendi osana,
- orienteeruda kooripartituuris,
- esitada teadlikult ning viimistletult kooriteose vokaalpartiit,
- interpreteerida erinevates muusikastiilides repertuaari,
- jälgida ja täita koorijuhi taotlusi,
- eetilisel viisil käituda kooriproovis ja esinemissituatsioonis.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kooslaulmise oskust,
- individuaalset arengut kooris,
- oma partii valdamise oskust,
- osavõttu õppetööst,
- lavalise esinemise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujuneb õpilase koorikollektiivi tööst aktiivsest osavõtust 50 %-, oma häälepartii korrektsest esitusest 25% -ning esinemisnumbrite professionaalsest koosesitusest 25% ulatuses.

IMPROVISATSIOONI ALUSED

4 õn

T -0, PT -4 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised ja oskused erinevates stiilides improviseerimisest, tuntud jazzmuusikute improviseerimise analüüsivõime ning rakendavad neid eeskujusid enda improviseerimises.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. POP- JAZZ SUUNA IMPROVISATSIOON I TASE. Improviseerimine bluesi vormil ja lihtsamate akordijärgnevuste põhjal.

3.2. POP- JAZZ SUUNA IMPROVISATSIOON II TASE. Improviseerimine keerukamate kadentside põhjal ja erinevates taktimõõttudes.

3.3. IMPROVISEERIMINE KLASSIKALISEL SUUNAL. Eneseväljendus noodimaterjali kasutamata kas lauldes või pillil mängides.

3.4. IMPROVISATSIOONIANSEMBEL VÕI -ORKESTER. Noodimaterjalideta muusika kujutamine ja kõlaline kujundamine antud teemal. Kaasmängijate jälgimine ja koosmusitseerimine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pop –jazz stiilides improviseerimise põhimõtteid,
- klassikalises stiilis noodimaterjalita muusika kujundamise põhimõtteid,
- kaasmängijatega koosmängu erisusi ja koostöö põhimõtteid;

oskab:

- bluesi vormil lihtsamate akordijärgnevuste põhjal improviseerida,
- improviseerida keerukamate kadentside põhjal ja erinevates taktimõõtudes meloodiaid,
- ilma noodimaterjalita kujutada ja kujundada lihtsamaid improvisatsioone pillil, lauldes või rütmiliselt väljendades,
- koos musitseerida erinevates improvisatsiooniansamblites või orkestris.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- muusika kujutamise ja kujundamise oskust pillil, häälega või rütmilise liikumise/liigutamise abil,
- kaasmuusikute jälgimise, aktiivse kuulamise ja nendega koostöö oskust,
- õpilase initsiatiivikust ja aktiivsust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujuneb improvisatsiooniansamblis ja -orkestris aktiivses osalemises ning esinemistest kontsertolukordades.

ALEXANDERI TEHNIKA

2 õn

T – 1 õn, PT -1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad vajalikke teadmisi ja oskusi koordineerimise ja liikumisest ning arendavad oma mootorikat ja üldfüüsilisi omadusi vältimaks ülekoormusest tulenevaid traumasid.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ALEXANDERI TEHNIKA ALUSED. Hingamise ja rühiõpetuse alused.

Koordineerimise ja taju arendamine.

3.2. LIIKUMINE. Erineva raskusastmega rütmi- ja liikumisharjutused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- Alexanderi tehnika põhimõtteid, teoreetilisi aluseid ja kasutamisalala;

- oma erialaseks arenguks vajalikke eneseregulatsiooni harjutusi;
- liigutusvõimekuse arendamise põhialuseid;

oskab:

- teadlikult vältida ülekoormustraumasid muusikaõppimise protsessis;
- iseseisvalt paremini lahendada pillimängu õppimisel tekkivaid liigutus- ja koordinatsiooniprobleeme

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilase teadlikkuse arengut oma võimalike ülekoormus probleemidega toimetulekuks;
- eneseregulatsiooniks vajalike näidisharjutuste sooritamist.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad teoreetiliste teadmiste kontrollist ja praktilistes tegevustes osalemisest õppeaasta lõpus väljenduvaks aastahindeks.

RÜTMIKA

2 õn

T – 1 õn, PT -1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad läbi rütmiõpetuse oskuste arendavad rütmitunnet ja koordinatsiooni, parandavad oma noodilugemise oskust, mis võimaldab neid oluliselt paremini toime tulla solfedžo mooduli omandamisega ja oma erialases ning ansamblimängu praktikas.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. SISSEJUHATUS JA ÜLDMÕISTED. Meloodia, harmoonia, rütm, kui muusikalised väljendusvahendid.

3.2. MEETRUM, RÜTM, TEMPO. Praktilised rütmiharjutused.

3.3. NOODIPIKKUSED. Vältuste suhteline ja tinglik jaotus.

3.4. PAUSID. Vältuste suhteline ja tinglik jaotus.

3.5. NOODIKIRJA LÜHENDID. Löögi-, takti-, perioodikordused, *segno`d*, laternad, viited, pausid.

3.6. TAKT JA TAKTIMÕÕT. Liht- ja liittakt(4/4;6/8;9/8). Paarisosalised- ja paarituosalised taktid. Segataktid. Vahelduv taktimõõt muutuva meetrumiga. Artikulatsioonimärgid ja nende seos teose rütmikaga. Punkteeritud rütm.

Sünkopeeritud rütm. Rütmikujundid. Vältuste tinglik ja suhteline jaotus. Polümeetria, polürütmia.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- rütme ja meetrumeid;
- erinevaid rütmikujundeid;
- polümeetria ja polürütmia olemust;
- rütmimälu arendamise võtteid;

oskab:

- lugeda rütmiprobleemideta lihtsamat nooditekst;

- koputada, plaksutada erinevaid rütmikombinatsioone orienteerudes erinevas meetrumis ja taktimõõdus;

5. Hindamine

Hinnatakse:

- teoreetilisi teadmisi meloodiast, harmooniast, noodi- ja pauside vältustest, meetrumist, rütmist ja tempost;
- oskusi erinevate rütmikombinatsioonide kasutamisest praktiliste näidete abil.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, kus arvestatakse õpilase tunnis käimise ja tunnis osalemise aktiivsust, teadmiste hulka, kvaliteeti ja kasutamisoskust.

Moodul lõpeb hindelise arvestusega.

VORMIÕPETUSE ALUSED

1 õn

T- 0,5 õn, PT – 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised olulisematest muusikavormidest, oskused muusikateoste kuulamiseks ning vormide kasutamise võimalustest oma muusikapraktikas.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud muusikateooria moodulist teema: muusika elementaarteooria alused

3. Õppesisu

3.1.VORMIÕPETUSE ALUSED. Muusikavormide põhitunnused, ajalooline kujunemine ja kasutusala. Erinevad enamlevinud muusikavormid: periood, liht- ja liitvorm. Variatsioonid. Rondo. Sonaadivorm. Vokaal-instrumentaalsed suurvormid. Polüfoonilised vormid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- muusikavorme ja žanre,
- muusikaliste vormide põhitunnuseid ja erikujusid;

oskab:

- ära tunda õpitud vormiskeeme oma muusikapraktikas;
- iseloomustada olemasolevaid vorme ning võrrelda neid omavahel;
- seostada vorme muusikalooga.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- põhiliste muusikavormide tundmise oskust;
- muusika struktuurielementide määramise oskust;
- erinevate vormide võrdlemise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad teoreetilistest teadmistest ja erinevate lihtsamate muusikavormide äratundmise oskusest noodinäidete alusel ning oma erialases mängupraktikas.

TASANDUSSOLFEDŽO

4 õn

T -1 õn, PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad tasandavad oma vajakajäämisi, omandavad süstematiseeritult teadmised ja oskused muusikalise kuulmise, mälu ja rütmide arendamiseks, et saavutada vastavalt oma erialale nõutud keskastme muusikakooli solfedžo tase.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TEOREETILINE ÕPE. Noodikirja ortograafia, noodivõtmed. Meetrum, rütm. Intervallid. Akordid Laadid ja helistikud.

3.2. PRAKTILINE ÕPE. Diktaadid: rütmi-, mäludiktaadid.

Akordijärgnevused: põhikolmkõlad pööretega, 1 või 2- häälese meloodia solfedžeerimine. Intervallide, akordide ja laadide ehitamine ja laulmine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- laade, laadiastmete kulgemist ja funktsioone;
- intervale ja akorde;
- rütme ja meetrumeid;
- noodikirja aluseid;
- muusikalise kuulmise, mälu, intoneerimise ja rütmide arendamise võtteid;

oskab:

- kirjutada lihtsat 1- häälsset diktaati;
- kirjutada lihtsamat akordijärgnevust;
- laulda laade, intervale, akorde;
- solfedžeerida 1- või 2-häälsset harjutust.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- noodist laulmise oskust;
- intervallide, akordide ja laadide määramise ning laulmise oskust;
- diktaati;
- akordijärgnevust.

Mooduli hinne kujuneb 50% teoreetilisest ja 50% praktilisest osast, kus hinnatakse protsessihinnetega noodist laulmist, kirjalikku diktaati ja akordijärgnevusi.

LISAINSTRUMENT

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad pillimängu teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis annavad lisaväärtust erialasele väljaõppele ja võimaldavad avardada võimalusi tööturul.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinevad žanrid , stiilid ja vormid.

3.2. TÖÖ TEHNIKAGA. Heliredelid, harjutused, etüüdid.

3.3. NOODILUGEMINE.(PRIMA VISTA). Töö võõra nooditekstiga.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pillimängu põhimõtteid;
- konkreetse instrumendi algtaseme repertuaari;

oskab:

- mängida heliredeleid, kolmkõlasid vähemalt 3- võtmemärgiga helistikes;
- mängida erineva tehnikaga harjutusi ja etüüde;
- mängida eelnevalt ettevalmistatud erinevates žanrites, stiilides ja vormides repertuaari;
- ilma ettevalmistuseta lugeda lihtsamat võõrast nooditeksti.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilase individuaalset arengut;
- kunstilis- muusikalist eneseväljendusoskust;
- tehnilise teostuse korrektsust;
- teose tervikutunnetust.

Mooduli hinne kujuneb hindelisest arvestusest iga õppeaasta lõpus. 100% hindest on ettevalmistatud repertuaari omandamine ja kunstilis- muusikaline ning tehniliselt korrektne esitus kontsertolukorras.

LAULMINE/ POP- JAZZ LAULMINE

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad vajalikud vokaaltehnilised ja stiililised oskused ning jõukohase repertuaari, valmisoleku tööks koori- või ansambli lauljana, mis annavad lisaväärtust erialasele väljaõppele ja võimaldavad avardada võimalusi tööturul.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Sobiv häälematerjal, terve hääleaparaat.

3. Õppesisu

3.1. VOKAALTEHNIKA ARENDAMINE. Hääle moodustamise protsess. Hingamistehnika alused. Hääle tervishoid. Hääle- ja hingamisharjutused. Artikulatsiooni arendamine ja töö laulutekstidega.

3.2. TÖÖ ERINEVATES STIILIDES REPERTUAARIGA. Erinevates stiilides ja vormides jõukohane repertuaar.

3.3. ISESEISVA TÖÖ OSKUSTE KUJUNDAMINE. Laulude mõtestamine. Töö erinevate muusikaliste ja sõnaliste tekstidega. Iseseisev töö erinevates stiilides ja muusikavormides repertuaariga. Oma hääle koormuse jälgimise õppimine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- vokaaltehnika põhialuseid (hääle tekitamine, diapsoon, registrid, üleminekunoodid jne),
- erinevaid hingamistehnikaid ja nende rakendamise individuaalseid võimalusi,
- hääle tervishoiu põhimõtteid ja selle rakendamiskoormuse individuaalset taset,
- jõukohast ja hääleliigile sobivat repertuaari,
- laulja kutse-eesitust;

oskab:

- juhtida oma häält,
- kasutada vokaaltehnika aluseid,
- valida repertuaari vastavalt individuaalsetele võimetele,
- interpreteerida, fraseerida ja kunstiliselt kujundada esitatavaid teoseid muusikaliseks tervikuks,
- töötada erinevatest keeltes laulutekstidega,
- hoida oma hääleaparaati, rakendada seda vastavalt individuaalsele tasemele.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kunstilis- muusikalist eneseväljenduse oskust,
- vokaaltehnilise teostuse korrektsust,
- intonatsioonilist puhtust,
- erinevates stiilides ja vormides repertuaari tundmist ja selle interpreteerimise oskust,
- lavalise esinemise oskust,
- õpilase töökust ja individuaalset arengut,

- suhtumist õppetöösse,
- iseseisva töö oskust.

Moodulis hinnatakse õppijaid hindelise arvestusega iga õppeaasta lõpus. Hinne kujuneb: ettevalmistatud repertuaari omandamine ja kunstilis- muusikaline ning tehniliselt korrektne esitus kontsertolukorras.

KLAVERISAATE KUJUNDAMINE

3 õn

PT-3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmisi ja oskusi muusikapalade tehnilistest võtetest, transponeerimise, improviseerimise ja arranžeerimise põhimõtetest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. SAATE KUJUNDAMINE TÄHTHARMOONIA ALUSEL. Tähtharmonia teoreetiliste aluste tundma õppimine. Mängutehniliste oskuste kujundamine tähtharmonia alusel.

3.2. TRANSPONEERIMINE. Palade helistike muutmine väikse tertsi piires üles ja alla.

3.3. ARRANŽEERIMINE. Ühehääelse meloodia harmoneerimine kaashäälte ja saate kujundamise kaudu erinevates kaldumistes ja modulatsioonides.

3.4. IMPROVISEERIMINE. Improvisatsiooni teoreetiliste aluste tundmaõppimine lähtudes erinevatest stiilidest ja vormidest. Lihtsamate improvisatsioonivõtete kasutamine oma instrumendile iseloomulikes žanrites.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- tähtharmonia teoreetilisi aluseid saate kujundamisel,
- improvisatsiooni teoreetilisi aluseid erinevates stiilides ja vormides;

oskab:

- kujundada lihtsamat saadet tähtharmonia alusel,
- transponeerida palu väikese tertsi piires üles ja alla,
- kujundada ja harmoneerida oma instrumendil kaashääli ühehääelsele meloodiale,
- kasutada ja kombineerida lihtsamaid improvisatsioonivõtteid oma instrumendile iseloomulikes žanrites.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- vabasaate kujundamise oskust tähtharmonia alusel;
- transponeerimise oskust;
- ühehääelse meloodia arranžeerimise oskust oma instrumendile;
- improvisatsiooni aluste tundmist.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega ja mooduli lõpus hindelise arvestusega, kus õpilane demonstreerib muusikapala transponeerimist, ja tähtharmonia alusel ettevalmistatud palade kujundamist ja improvisatsiooni.

DIRIGEERIMISE ALUSED

1 õn

PT – 1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused dirigeerimise alustest. Mooduli läbimine võimaldab saada ettekujutuse sobivusest ja motivatsioonist orkestridirigeerimise jätkukursuse valimiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. DIRIGEERIMISTEHNKA. Liht- liit- ja segataktimõõdud. Auftakt. Pillipartiide sissenäitamised orkestripalades. Artikulatsioon ja štrihhid. Erinevad rütmid, dünaamika ja tempo.

3.2. ERINEVA KOOSSEISUGA ORKESTRIREPERTUAAR. Transponeeritavad pillid. Pillide kõlalauslikud võimalused. Erinevates žanrites, vormides ja ajastutes orkestrirepertuaar.

3.3. TÖÖ PARTITUURIGA. Mänguline ja kuuldeline tutvumine esitatava teosega partituuriga klaveri või helikandjate kaasabil, erinevate pillide partiide kuuldeline valdamine. Tehniliselt keeruliste üleminekute fikseerimine ja võimalike lahenduste ette valmistamine.

3.4. ISESEISEV TÖÖ. Kontserdid, muusikaetendused, meistriklassid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- dirigeerimisvõtteid liht-, liit- ja segataktimõõdudes,
- enammängitavat orkestrimuusika repertuaari ja partituuri erinevatele koosseisudele,
- orkestripille, nende mängutehnilisi võimalusi muusikakollektiivis,
- tuntumaid orkestridirigente maailmas ja Eestis;

oskab:

- rakendada erinevaid dirigeerimisvõtteid,
- valida jõukohast repertuaari,
- valida ja külastada erinevaid orkestrikontserte, muusikaetendusi ja meistikursuseid

5. Hindamine

Hinnatakse:

- sobivate dirigeerimisvõtete valikut,
- jõukohase repertuaari tundmist.

Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest ja hindelisest arvestusest mooduli lõpus, kus õpilane dirigeerib 2 erinevas taktimõõdus teost. Hinne kujuneb teose dirigeerimise tehniliste võtete valikust ja teostusest ning muusikalise terviku kujundamise oskusest klaveri juures 50% osakaaludena.

ORKESTRIDIRIGEERIMINE 2

2 õn

PT -2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused amatöörorkestri- ansambli juhendamiseks õppe- või kultuuriasutustes, dirigendiõpingute jätkamiseks muusikakõrgkoolides

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud dirigeerimise aluste moodul

3. Õppesisu

3.1. ORKESTRIDIRIGEERIMINE. Dirigeerimistehnika süvendamine. Klaviiri-, direktsiooni- ja partituuriga töötamise alused. Tutvumine eri stiilides ja vormides repertuaariga klaveriga ja väikeste instrumentaalkoosseisudega spetsiaalsetest orkestridirigeerimise kogumikest. Orkestrimuusika kuulamine avalikel kontsertidel ja helikandjatelt, kuuldu analüüsimine.

3.2. PARTITUURI LUGEMINE. Erinevate direktsioonide ja partituuride lugemine klaveril. Partiide transponeerimine ja arranžeerimine.

3.3. ANSAMBLI-JA ORKESTRITÖÖ PRAKTIKA AMATÖÖORKESTRIGA. Erinevate koosseisudega ansambli juhendamine, kõlakultuuri arendamine. Orkestri tasakaal. Praktiline orkestri juhatamine/juhendamine erinevate instrumentide koosseisuga. Jõukohase repertuaari valik.

Originaalrepertuaar ja seaded. 3.4. ISESEISEV TÖÖ. Repertuaari iseseisev ettevalmistamine ansambli- ja orkestriprooviks. Lahtised tunnid ja meistrkursused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- dirigeerimistehnikaid,
- originaalrepertuaari ja transkriptsioone,
- erinevaid instrumente ja nende mängutehnilisi võimalusi,
- erinevatel ajastutel kirjutatud muusikateoste esitamise stiililist eripära,
- erinevate koosseisudega partituure,
- sobivat ja jõukohast ansambli- ning orkestrirepertuaari,
- vajalikule koosseisule teoste arranžeerimise võimalusi ja vähemalt ühte muusika notatsiooni elektroonilist programmi;

oskab:

- kasutada erinevaid dirigeerimistehnikaid ja -võtteid,
- komplekteerida muusikakollektiivi ja lugupidavalt suhelda pillimeestega,
- valida jõukohast repertuaari olemasolevale koosseisule,
- lugeda klaveri abil lihtsamaid partituure,
- juhendada erinevaid ansambli- ja orkestrikoosseise arvestades mängijate ettevalmistuse taset ja võimekust ning jõukohasuse printsiipi.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- dirigeerimistehnika valdamist,
- jõukohase repertuaari tundmist ja valiku oskust,
- koostöö- ja suhtlemise oskust muusikakollektiiviga,
- muusikateose tasakaalustatud ettekande ja terviku tunnetuse oskust,
- lihtsama partituuri lugemise ja mängimise oskust klaveril,
- originaalist olemasolevale koosseisule seadmiseoskust, elektroonilise noteerimisprogrammi kasutamise oskust.

Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest ja mooduli lõpus sooritatud hindelisest arvestusest, kus hinnatakse 25% jõukohase repertuaari valikut ja 50% muusikalis- tehnilist teostust ning 25% partituuri lugemist ning klaveril mängimist ning muusikapala arvutil arranžeerimist.

HELILOOMING

3 õn

T -1 õn, PT -2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad komponeerimise põhitõed ja oskuse komponeerida muusikateoseid.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TEHNILISTE HARJUTUSTE KIRJUTAMINE. Muusika väljendusvahendid. Erinevate vormide kasutamine. Kompositsioonitehnikad. Erinevad instrumendid.

3.2. KOMPONEERIMINE. Väikevormis teosed soolopillidele, ansamblitele, häälele või koorile.

3.3. MUUSIKATEOSTE KUULAMINE. Olulised teosed muusikaajaloost, kaasaajast ja eesti muusikast.

3.4. MUUSIKATEOSE ANALÜÜS. Muusika väljendusvahendid. Partituurianalüüs sh. vorm ja instrumentatsioon.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- muusika väljendusvahendeid ja komponeerimise põhiõtteid,
- instrumentide ja inimhääle tehnilisi ja kõlalisi omadusi,
- partituuri vormistamise reegleid,
- terminoloogiat instrumentide käsitlemisel,
- olulisi teoseid muusikaajaloost, uuemast muusikast ja eesti muusikast,
- teose analüüsi põhimõtteid;

oskab:

- noteerida muusikalist mõtet,

- kasutada instrumente ja inimhäält vastavalt nende tehnilistele ja kõlalistele võimalustele ning teose loogikale,
- vormistada heliteost nõuete kohaselt,
- analüüsida lihtsamaid teoseid kuuldeliselt ja keerulisemaid partituuri abil,
- suhelda interpretidega ja selgitada neile oma muusikalist mõtet,

5. Hindamine

Hinnatakse:

- loomingulisi lahendusi muusikalises mõtlemises,
- komponeerimise oskust,
- instrumentatsiooni,
- teose nõuetekohast vormistust.

Mooduli hinne kujuneb 20% muusikateose analüüsist, 25% harjutuste koostamisest ja 50% muusikapala komponeerimisest ja ettekandest. Hinnatakse protsessihinnetega, kus hinne kujuneb erinevates stiilides ja vormis valminud heliteosest või selle osast.

HÄÄLESEADE

3 õn

T-0,5 õn, PT- 2,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamise taotletakse, et õppijad omandavad inimhääle füsioloogilise ülesehituse- ja tervisliku kasutamise alased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TEOREETILINE HÄÄLEÕPETUS. Hääleaparaadi füsioloogiline ülesehitus, hääle tervishoid.

3.2. LAULUTEHNIKA. Laululine hingamine ja selle arendamine. Hääle ulatuse ja intonatsioonilise puhtuse arendamine, tämbri ja registrite ühtlustamine. Soololaulude ja kooripartiide laulmine, muusikalise ja sõnalise teksti ühendamine laulmisel.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- laulutehnika põhialuseid,
- hääleaparaadi ehitust ja funktsioone,
- tervisliku laulmise põhitõdesid;

oskab:

- kasutada teadlikult oma häält,
- esitada õppetasemele vastavaid vokaalpartiisid oskuslikult ja viimistletult,
- rakendada oma laulutehnika alaseid teadmisi koori töös.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- individuaalset hääle arengut,

- õpilase kui laulja arengut,
- osalemist õppetöös,
- lavalist esinemist.

Mooduli hinne kujuneb hääleharjutuste sooritamisest ning individuaalsest hääle arendamisest. Hinnatakse protsessihinnetega.

KOORILAUL 2

6 õn

T -0 õn, PT- 6 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad koorikollektiivis kooslaulmise praktilised oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. VOKAALTEHNIKA. Hääle arendamine. Teksti kasutamine, sisu väljendamine, artikulatsiooni ja tämbri kujundamine laulmisel. Häälehoid.

3.2. KOORIPARTITUUR. Kooripartituuri õpetus läbi praktilise laulmise, teoreetiliste teadmiste ja noodist laulmise oskuse arendamine.

3.3. KOORIMUUSIKA REPERTUAAR. Eesti koorimuusika traditsioonid, selle osa kultuuripildis. Repertuaar läbi erinevate muusikastiilide ja ajastute.

3.4. KOORILAULJA EETIKA. Interpreedi kasvatamine, tema kohustused, ülesanded ning eesmärgid. Koorilaulja esteetika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- vokaali kasutamise põhialuseid,
- ansambelis ja kooris laulmise põhimõtteid,
- kooripartituuri ja selle ülesehitust,
- Eesti ja maailma koorimuusika läbitud repertuaari,
- koorilaulja lavaeetikat;

oskab:

- kasutada oma muusikalisi teadmisi ja kogemusi kooris laulmiseks,
- tunnetada end kooris instrumendi osana,
- orienteeruda kooripartituuris,
- esitada teadlikult ning viimistletult kooriteose vokaalpartiit,
- interpreteerida erinevates muusikastiilides repertuaari,
- jälgida ja täita koorijuhi taotlusi,
- eetilisel viisil käituda kooriproovis ja esinemissituatsioonis.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kooslaulmise oskust,
- individuaalset arengut kooris,
- oma partii valdamise oskust,
- osavõttu õppetööst,

- lavalise esinemise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, kus arvestatakse õpilase koorikollektiivi tööst aktiivset osavõttu 50 %-, oma häälepartii korrektset esitust 25%- ning esinemisnumbrite professionaalset koosesitust 25% ulatuses.

ERIALASED VÕÕRKEELED (inglise, vene, riigikeel, itaalia keel)

4 õn

T – 1 õn, PT – 3 õn

1. Eesmärk:

Õpetusega taotletakse, et õppijad tunnevad erialast inglise, saksa, vene ja itaalia keele sõnavara oskavad seda oma töös rakendada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ERIALANE INGLISE KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, häälestus- ja hooldusvahendite võõrkeelne sõnavara. Suhtlemine võõrkeelsete klientidega erialastel teemadel.

3.2. ERIALANE VENE KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, helindusvahendite võõrkeelne sõnavara. Suhtlemine võõrkeelsete klientidega erialastel teemadel.

3.3. ERIALANE EESTI KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, muusikaterminoloogia ja helindusvahendite võõrkeelne sõnavara.

3.4. ERIALANE ITAALIA KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, helindusvahendite võõrkeelne sõnavara.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- inglise, vene, riigikeeles ja itaalia keelset sõnavara,
- töölase võõrkeelse informatsiooni hankimise võimalusi;

oskab :

- lugeda ja tõlkida võõrkeelseid tekste,
- suhelda võõrkeeltes klientidega erialastel teemadel,
- hankida võõrkeelset informatsiooni,
- kasutada erialaseid võõrkeelseid katalooge ja teha koostööd välismaa partneritega,
- võõrkeelset erialast sõnavara oma töös rakendada

Mooduli hinne kujuneb erialaste tekstide lugemisest, tõlkimisest 50%, võõrkeelsest eneseväljendustest ja vestlustest erialastel teemadel ja situatsiooniülesannetes 50%. Hinnatakse protsessihinnetega.

MUUSIKALUGU 2

4 õn

T – 2 õn, PT -2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmisi muusikaajaloo pop- ja afro- ameerika muusika stiiliperioodidest, žanritest, Eesti pärimusmuusikast, kaasaegsest muusikast muusikaelu arengust, tähtsamatest heliloojatest ja nende loomingust.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. POP MUUSIKA AJALUGU. Stiilid ja žanrid erinevatel ajastute popmuusikas.

3.2. AFRO -AMEERIKA MUUSIKA AJALUGU. Erinevad žanrid afro- ameerika muusikaloos.

3.3. PÄRIMUSMUUSIKA. Eesti rahvamuusika areng: laulud, pillilood ja tantsud.

3.4. KAASAJA MUUSIKA. Pärast 1950-ndaid heliloojad ja nende olulisemad teosed.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pop- ja afroameerika muusikaloo üldisi arenguetappe,
- peamisi stiiliperioode ja nende tunnusjooni,
- tähtsamate žanrite ja vormide arengut,
- tähtsamaid esituskoosseise ja nende arengulugu,
- muusikaloo väljapaistvamaid heliloojaid ja nende loomingut,
- muusikaterminoloogiat,
- Eesti pärimusmuusikat,
- XX saj II poole ja XXI sajandi muusikat.

oskab:

- kasutada muusikaloolisi teadmisi praktilises muusikutegevuses,
- orienteeruda oma eriala repertuaaris,
- end muusikaga seonduvatel teemadel suuliselt ja kirjalikult väljendada.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- muusikaloo stiiliperioodide tundmist ja neis orienteerumist,
- tähtsamate žanrite, esituskoosseisude ja muusikavormide tundmist,
- väljapaistvamate heliloojate, sh. kaasaja heliloojate ja nende loomingu tundmist,
- muusikaterminoloogia tundmist ja kasutamisoskust,
- üldmuusikalist silmaringi ja kuulamiskogemust, sh analüütilist kuulamisoskust.

Hinne kujuneb 30% pop -muusikaloo ja 30% afro- ameerika muusikaloo, 20% pärimusmuusika, 20 % kaasaja muusika alastest teadmistest ja oskustest, mida hinnatakse protsessihinnetega.

ANSAMBLI- JA ORKESTRIMÄNG / BIG BAND

8 õn

T – 0 õn, PT – 8 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad koosmängu oskused erinevate koosseisudega ansambelis või orkestris

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ANSAMBLIMÄNG. Erinevatele koosseisudele erinevates vormides ja stiilides ansamblirepertuaar.

3.2. KEELPILLIORKESTER. Keelpilliorkestri repertuaar. Pillipartiid. Koosmängu arendamine.

3.3. PUHKPILLIORKESTER. Puhkpilliorkestri repertuaar. Orkestripartiid. Koosmängu arendamine.

3.4. SÜMFOONIAORKESTER. Sümfooniaorkestri repertuaar. Koosmängu arendamine suures orkestri - koosseisus.

3.5. BIG BAND. Big- bandi repertuaar. Improvisatsiooni elemendid. Koosmängu arendamine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- koosmängu spetsiifikat erinevates ansambli- ja orkestrikoosseisudes,
- erinevatele koosseisudele kirjutatud jõukohast enammängitavat repertuaari,
- erinevates koosmängu kollektiivides rakendatavat distsipliini,
- dirigendi žeste ja korraldusi;

oskab:

- korrektselt mängida oma partiid,
- arvestada kollektiivi distsipliini,
- arvestada koosmängupartnereid,
- sulanduda rühma ja suurde orkestrisse,
- mängida vastavalt dirigendi ja rühmakontsertmeistri nõudmistele,
- käituda ja riietuda esinemisolukorras.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- ansambli- ja orkestrispetsiifika tundmist,
- orkestridistsipliini tundmist,
- korrektset ja musikaalset oma partii esitamise oskust,
- koostöö oskust orkestripartneritega,
- rühma kontsertmeistri ja dirigendi nõudmiste täitmise oskust,
- mängija initsiatiivikust ja aktiivsust,
- esinemiskultuuri ja distsipliini muusikakollektiivis

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad oma partii korrektsest mänguoskusest, kollektiivis osalemise distsipliinist ja kollektiivi edukatest esinemistest erinevatel kontsertidel ja moodustavad aastahinde.

KAASAEGSE MUUSIKA ANSAMBEL

3 õn

T – 0,5õn , PT – 2,5 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad elementaarsed teadmised ja oskused jõukohaste nüüdismuusika teoste esitamiseks, laieneb arusaamine muusikast.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinev kaasaegse muusika repertuaar. Muusikakuulamine. Jõukohaste muusikapalade mängimine sobivates koosseisudes.

3.2. NOTATSIOON. Graafiline. Proportsionaalne notatsioon, tekstipartituurid, laiendatud kõlavahendite noteerimine.

3.3. RÜTMIHARJUTUSED. Erinevad jõukohased rütmid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- valitud näiteid nüüdismuusika repertuaarist,
- erinevaid notatsioonivõimalusi;

oskab:

- retsiteerida ja mängida keerukaid rütme,
- mängida jõukohast nüüdismuusika repertuaari ansamblis

6. Hindamine

Hinnatakse:

- osalemist tööprotsessis,
- koostööoskust ansamblis,
- muusika esitust ansamblis

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, kus arvestatakse ansamblimängu praktilist tegevust ja tulemust.

KUNSTID TÄNA

1 õn

T – 1 õn, PT – 0 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad laiendaksid oma kultuurialast silmaringi, arendaks loovust ning omandaks teadmised põhilistest suundadest ja esteetikast, mis kasutusel erinevates kunstivaldkondades.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

- 3.1. KAASAEGNE TANTS. Erinevad suunad ja esteetika kaasaegse tantsu liikides.
- 3.2. VIDEOKUNST. Ideed ja vahendid ideede teostamiseks. Videokunsti vahendid ja vormid.
- 3.3. TEATRIKUNST. Kaasaegse teatrikunsti vormid, suhe kunsti ja inimese vahel.
- 3.4. ANIMAFILM. Animafilmi areng Eestis ja seos teiste kunstiliikidega.
- 3.5. KIRJANDUS. Kaasaegse kirjanduse liigid ja seos teiste kunstidega.
- 3.6. KUJUTAV KUNST. Erinevad kunstiliigid ja seos muusikaga.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- põhilisi suundi, probleeme ja esteetikat eri kunstiliikides,
- erinevaid vahendeid sarnaste ideede edasiarendamiseks,
- olulisemaid loojaid eesti erinevatel kunstialadel

5. Hindamine

Hinnatakse:

- osalemist tööprotsessis,
- omandatud teadmisi eri kunstivaldkondadest,

Hinnatakse protsessihindegaga, millest osa moodustab essee erinevate kunstiliikide teemal.

SUGULUSPILL

2 õn

PT – 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad oma erialapilli suguluspillil mängu teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis annavad lisaväärtust erialasele väljaõppele ja võimaldavad avardada võimalusi tööturul.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

- 3.1. TÖÖ TEHNIKAGA. Heliredelid, harjutused, etüüdid.
- 3.2. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinevad žanrid, stiilid ja vormid.
- 3.3. NOODILUGEMINE. (PRIMA VISTA). Töö võõra nooditekstiga.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- suguluspillil mängimise põhimõtteid, repertuaari,

algtasemel oskab:

- mängida suguluspillil heliredeleid, kolmkõlasid vastavalt oma võimetele,
- mängida erineva tehnikaga harjutusi ja etüüde,
- mängida eelnevalt ettevalmistatud erinevates žanrites, stiilides ja vormides repertuaari,
- ilma ettevalmistuseta lugeda lihtsamat võõrast nooditeksti.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilase individuaalset arengut,
- kunstilis-muusikalist eneseväljendusoskust,
- tehnilise teostuse korrektsust,
- teose tervikutunnetust.

Mooduli hinne kujuneb hindelisest arvestusest. Hinne kujuneb individuaalsest arengust ja ettevalmistatud tehniliste harjutuste ning palade omandamisest.

SAATEKLASS

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad laulja ja instrumentalisti saatmise oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1 LAULJA JA/VÕI INSTRUMENTALISTI SAATMINE. Erinevates stiilides ja žanrites repertuaar. Saaterepertuaari noodist lugemine ja transponeerimine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- lihtsamat saateklassi repertuaari;

oskab:

- jälgida solisti,
- tunnetada vokaali,
- esitada erinevates stiilides saateklassi repertuaari,
- transponeerida lihtsamat saadet,
- saavutada kõlalist tasakaalu solistiga.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- solisti jälgimise oskust,
- saateklassi repertuaari tundmist ja esitamise oskust,
- noodilugemise ja transponeerimise oskust,
- tehnilise teostuse korrektsust,

Hinne kujuneb tunnis kaasatötamise aktiivsusest, partneriga ansambelitunnetusest. Hinnatakse protsessihinnetega.

KLAVERIANSAMBEL

2 õn

PT – 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad koosmänguoskuse neljal käel või kahel klaveril

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ANSAMBLIMÄNG NELJAL KÄEL VÕI KAHEL KLAVERIL. Koosmängu arendamine partneriga.

3.2. ANSAMBLIMUUSIKA JA ANSAMBLILE SEATUD MUUSIKA. Erinev repertuaar.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- erinevates stiilides ansamblirepertuaari neljale käele ja kahele klaverile,
- pedaali kasutamise ja kõlakujunduse spetsiifikat;

oskab:

- mängida klaveriansambelis,
- esitada erinevat ansamblirepertuaari,
- saavutada kõlalist tasakaalu koostöös ansamblipartneriga.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- koosmängu oskust,
- muusikalist eneseväljenduse oskust,
- tehnilise teostuse korrektsust.

Hinne kujuneb õpilase isiklikust arengust ja õppeprotsessis omandatud protsessihinnetest.

Hinnatakse koosmängu oskust, tehnilise teostuse korrektsust esinemissituatsioonides.

KAMMERANSAMBEL

2 õn

PT- 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad koosmänguoskuse erinevates ansamblikoosseisudes.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1 ERINEVAD INSTRUMENTIDE KOOSSEISUD. Töö erinevates stiilides repertuaariga. Koosmängu arendamine erinevate ansamblipartneritega.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- lihtsamat kammeransambli repertuaari;

oskab:

- mängida erinevate instrumendikoosseisudega ansamblites,
- esitada erinevates stiilides ansamblirepertuaari,
- saavutada kõlalist tasakaalu ansamblis.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- koosmängu oskust erinevates instrumendikoosseisudes,
- muusikalist eneseväljenduse oskust,
- tehnilise teostuse korrektsust,
- vormitunnetust.

Hinne kujuneb aktiivsest kammeransambli tunnist osavõtust ning ansamblitunnetusest ning koostööst partneriga. Hinnatakse protsessihinnetega.

KOORIDIRIGEERIMINE

3 õn

PT – 3 õn

1.Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused kooridirigeerimise alustest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. DIRIGEERIMISTEHNKA. Liht- liit- ja segataktimõõdud. Auftakt. Häälepartiide

Sissenäitamised. Artikulatsioon. Erinevad rütmid, dünaamika ja tempo.

3.2. ERINEVA KOOSSEISUGA KOORIREPERTUAAR. Erinevad hääleliigid kooris.

Erinevates žanrites , vormides ja ajastutes koorirepertuaar. Saatega ja a capella koorilaul.

3.3. PARTITUURIMÄNG. Mänguline ja kuuldeline tutvumine esitatava teoste partituuriga klaveril või helikandjate kaasabil; erinevate häälepartiide kuuldeline valdamine.

Dirigeeritavate kooriteoste vorm. Laulutekstitid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- dirigeerimisvõtteid liht-, liit- ja segataktimõõtudes,
- koorirepertuaari ja partituuri erinevatele koorikoosseisudele;

oskab:

- rakendada erinevaid dirigeerimisvõtteid,
- valida jõukohast repertuaari,
- valida ja külastada erinevaid koorikontserte, muusikaetendusi ja meistrkursuseid

5. Hindamine

Hinnatakse:

- sobivate dirigeerimisvõtete valikut,
- jõukohase repertuaari tundmist.

Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest ja hindelisest arvestusest mooduli lõpus, kus õpilane dirigeerib 2 erinevas taktimõõdus kooriteost. Hinne kujuneb teose dirigeerimise tehniliste võtete valikust ja teostusest ning muusikalise terviku kujundamise oskusest klaveri juures 50% osakaaludena.

PILLIDE JA PARTITUURI TUNDMINE

4 õn

T - 3 õn, PT - 1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad pillide tundmise ja partituuri lugemise alased teoreetilised teadmised ning praktilised oskused, mis on vajalikud professionaalseks tööks oma erialal.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud teema muusika elementaarteooria muusikateooria moodulist

3. Õppesisu

- 3.1. PILLIDE TUNDMINE. Klassikalise sümfooniaorkestri instrumendid: pillide ehitus, ajalugu, registrilised iseärasused, dünaamilised võimalused, levinumad mänguvõtted, transpositsioonid. Pillide lavaline paiknemine eri koosseisudes.
- 3.2. PARTITUURI LUGEMINE. Partituuri ülesehitus. Erinevad pillide koosseisud, stiilid ja žanrid. Partituuri kõlalise realiseerimise moodused elavas ettekandes ja helisalvestamisel, nende erinevused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- klassikalise orkestri pillide ajalugu, ehitust, häälestust, registrilisi ja tämbrilisi iseärasusi, dünaamilisi võimalusi, enamkasutatavaid mänguvõtteid,
- üldkasutatavat muusikalist terminoloogiat,
- eri stiilides ja žanrites muusikat;

oskab:

- orienteeruda partituuris ja üksikpartiides,
- eristada koosseise, stiile ja žanreid

5. Hindamine

Hinnatakse:

- pillide tundmise oskust,
- partituuri tundmise oskust,
- muusikastiilide ja žanrite tundmist.

Mooduli hinne kujuneb 50% pillide tundmise kirjaliku testist ja 50% partituuri tundmise ja lugemise oskusest. Hinnatakse protsessihinnetega.

ARRANŽEERIMINE

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised ja oskused saatefaktuuri kujundamisest, reharmoniseerimisest ja lihtsamate seadete koostamise oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ARRANŽEERIMINE. Saatefaktuuri kujundamine, reharmoniseerimine, taustameloodia komponeerimine, transponeerimine. Lihtsama pala seadmine solistile või väikesele koosseisule

3.2. TRANSKRIPTSIOON. Rock, pop ja jazzpalade transkriptsioon (noodistamine helindi järgi), soolode transkriptsioon.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- reharmoniseerimise võtteid,
- orkestripillide ulatust, häälestust;

oskab:

- reharmoniseerida lihtsamaid palu,
- seada lihtsamaid muusikateoseid erinevatele koosseisudele,
- kirjutada nooti (transkribeerida) ansambli koosseisule helindi järgi lihtsamast pop, rock või jazzpalast;
- kirjutada helindilt maha (transkribeerida) lihtsam soolo,
- laulda transkribeeritud soolosisid.

NOODIGRAAFIKA

1 õn

PT - 1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad saavad teadmisi ja oskusi enamkasutatavatest noodigraafika programmide võimalustest ning esmase oskuse nende kasutamisel oma edaspidises muusikapraktikas.

2. Nõudmised mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. NOODIGRAAFIKAPROGRAMMID. Enamkasutatavad noodigraafika programmid: ülevaade, võimalused, erinevused ja sarnasused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- arvutikasutuse põhialuseid,
- noodigraafikaprogramme;

oskab:

- sisestada noote arvutiklaviatuuri või MIDI –süntesaatori abil,
- praktiliselt kasutada noodigraafika programme (lühikäsud, kiirendavad võtted, kopeerimine, transponeerimine, kujundusvõtted, üksikpartiide partituurist eraldamine).

5. Hindamine

Hinnatakse:

- enamkasutatavate muusikaprogrammide tundmise ja kasutamise oskust.

Hinne kujuneb noodigraafika programmide kasutamisest praktiliste tööde teostamisest.

Hinnatakse protsessihinnetega.

INSTRUMENDIÕPETUSE PRAKTIKA

2 õn

T- 0, PT – 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad praktilised kogemused pilli õpetamisel algaja õpilasega ning täiendavad või süvendavad oma teoreetilisi teadmisi praktiliste oskustega, mis täiendavad õppija spetsialiseerumist.

2. Nõudmised mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud pillimängu ja pilliõpetamise metoodilised alused.

3. Õppesisu

3.1. INSTRUMENDIÕPETUSE PRAKTIKA. Õpilaskandidaadi valik. Pilli valik ja asend.

Algtaseme repertuaar ja tehnilised harjutused. Õppetunni ülesehitus. Praktilise õppe läbiviimine algajale.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- algõpetuse metoodilisi aluseid,
- algtaseme repertuaari ja tehnilisi harjutusi;

oskab:

- valida õpilast ja temale sobivat pilli,
- üles ehitada õppetundi algajaga,
- viia läbi pilliõpetust algajale õppijale

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilasele jõukohase pilli ja repertuaari valimise oskust,
- õpilase individuaalse eripära arvestamist,
- tunni praktilise läbiviimise oskust

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb erinevate metoodiliste võtete kasutamise tulemustest ning lõpeb õpilase esinemisega avalikul kontserdil.

HELINDUSE ALUSED

2 õn

T – 0,5 õn, PT – 1,5 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad teavad ja tunnevad helinduse ja heli tehnoloogia aluseid ning oskavad oma ettekannet kuulata ja salvestada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. HELINDUSE PÕHIALUSED. Helikeskkond. Levi seaduspärasused. Inimhääle ja instrumentide väljendusvahendid.

3.2. HELITEHNOLOOGIA ALUSED. Analoo- ja digitaaltehnik. Komprimeerimistehnika (*Bit Reduction*). Helisignaalide ühendamistehnika ja -standardid. Mikrofonitehnika. Mikseritehnika. Kõlari- ja kuularitehnika. Salvestamistehnika. Helindamiskeskonnad ja tingimused. *MIDI*-tehnika. Monofoonia, stereofoonia ja mitmekanaliline heliedastus. *Surround Sound*-tehnika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- helinduse põhialuseid,
- võõrkeelset erialast terminoloogiat,
- helitehnoloogia aluseid,
- enamlevinud helindamisaparatuuri ning -tarkvara,
- heli muundamise/konverteerimise võimalusi;

oskab:

- komplekteerida stuudio ja *live*-helindamise aparatuuri ning helindada,
- valida ja kasutada aparatuuri vastavalt helindamiskeskonnale

5. Hindamine

Hinnatakse:

- helindustehnika ja -tehnoloogia tundmist ja kasutamisoskust,
- stuudio ja *live*-helindamise aparatuuri komplekteerimis- ja ühendamisoskust,

Moodulis hinnatakse situatsiooniülesannete täitmist. Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest.

LAVALISE MEISTERLIKKUSE ALUSED

6 õn

T – 2 õn, PT – 4õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad lavakõne, lavalise liikumise ja tantsu ning näitlejameisterlikkuse alused.

2. Mooduli alustamise tingimused

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. LAVAKÕNE ALUSED. Artikulatsioon, diktsioon, kõneteksti analüüs, kõneharjutused ja – etüüdid.

3.2. LAVALISE LIIKUMISE JA TANTSU ALUSED. Ajaloolise-, klassikalise-karakteritantsu alused. Stepptantsu alused, modern-, jazz ja nüüdistantsu alused. Rahvatants. Improvisatsiooni põhimõtete tutvustamine. Koordinatsiooni- ja rütmide arendamine.

3.3. NÄITLEJAMEISTERLIKKUS. Psühholoogiline ettevalmistus. Füüsilise sidumine psüühikaga. Etüüdid. Lavaline partnerlus ja suhtlemine.

3.4. ISESEISVA TÖÖ OSKUSE ARENDAMINE. Töö tekstidega, kõneharjutused. Tantsusammud ja harjutused. Muusikaetenduste külastamine ja analüüs.

4. Õpitulemused.

Õppija teab ja tunneb:

- sõnakasutuse põhimõtteid,
- erinevate ajastute tantsustiile ja nende erinevusi,
- psühholoogilise ettevalmistuse põhimõtteid;

oskab:

- rakendada kõnetehnika aluseid (diktsioon ja artikulatsioon),
- analüüsida teksti,
- rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliste kõneharjutuste läbiviimisel,
- liikuda vastavalt muusikale ja luua tantsuetüüde erinevates stiilides,
- suhelda laval,
- esitada erinevaid lavalisi etüüde.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- diktsiooni ja artikulatsiooni,
- teksti mõtte edasiandmise oskust,
- erinevate ajastute tantsustiilide tundmist,
- lavalise liikumise oskust,
- partneritega suhtlemise oskust,
- lavaliste etüüdide esitamise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega. Teemad 3.1- 3.3 moodustavad igäüks 30% mooduli koonddindest, teema 3.4 – annab (lisa) väärtust mooduli koonddinde lõpikul kujundamisel.

LIIKUMINE

4 õn

PT – 4 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab oma kehalist toonust ja koordinatsiooni läbi erinevate tantsustiilide - klassikalise-, rahva-, karakter-, ajaloolise- ja loovtantsus.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. KLASSIKALISE TANTSU ALUSED. Tegevus on suunatud “kehatunnetuse” leidmisele – inimene kui tervik. Füüsilise kontsentratsiooni saavutamine. Keha liinide väljakujunemine, liikumise graatsilisuse saavutamine.

Harjutamine: kõndimine ja orientatsioon ruumis, kontaktide loomine, parter ja keskel. Hüpped, diagonaalid. Harjutused keskel ja tugipuu juures.

3.2. TANTSUELEMENDID. Eri lihasgrupe koormavad harjutused (kõhu-, selja-, jala-, kätelihased). Contraction - reliase, painutamine (rullimine alla-ülesse).

3.3. KARAKTERTANTSU ALUSED. Tantsuetüüdid ja modern-jazz stiil. Nüüdistantsu põhimõtted. Improvisatsiooni põhimõtted.

3.4. EESTI TANTSU ALUSED. Eesti rahvatantsu elemendid.

3.5. AJALOOLISE TANTSU ALUSED. Tutvumine ajalooliste tantsudega ja õpilastes stiili tunnetuse ja aristokraatlikkuse kasvatamine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- klassikalise tantsu elemente ja liikumise põhimõtteid,
- karakter- ja nüüdistantsu erisusi ja elemente,
- eesti rahvatantsu elemente ja liikumist,
- ajaloolise tantsu elemente ja stiilivõtteid,

oskab:

- võtta kätehoiakuid, poose ja liikuda erinevates stiilides tantsunumbrites,
- esitada klassikalise tantsu etüüde,
- esitada karaktertantsu elemente, improviseerida,
- esitada vähemalt ühe eesti rahvatantsu.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- erinevate tantsustiilide tundmist,
- klassikalise, karaktertantsu ja eesti tantsu elementide esitamist etüüdidena või tantsuna.

Hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad õpilase aktiivsest tunnist osavõtust ja ülesannete täitmise korrektsusest erinevate tantsustiilide sooritamisel.

PRAKTIKAJUHEND

1. Praktika eesmärk

Õpilase oskuste rakendamine reaalses töösituatsioonis, mis toetab isiksuse tasakaalustatud arengut, suunab edaspidisele elukestvale õppele ja soodustab toimetulekut oma erialal. Kinnistab koolis õpitud teoreetilisi oskusi.

2. Praktika maht

On määratletud õppekava peatükis nr 4 „Õppekava struktuur ja maht” erialade õppekavade praktika moodulis.

3. Praktika liigid

Õppekavadest lähtuvalt on igale erialale välja töötatud praktikaliigid ja määratud nende maht 3- ja 4-aastastes õppekavades.

4. Praktika arvestus

4.1 Igale erialale seatakse sisse praktikapäevik, kuhu praktikajuhendaja (erialaõpetaja, kontsertmeister, vastava praktikaaine juhendaja) kannab sisse tarifitseeritud praktikatunnid.

4.2 Esinemispraktika arvestuseks täidab õpilane esinemispraktika tabelit, mille esitab 1x semestris osakonnajuhatajale

4.3 Arvestust praktika läbimise kohta peetakse praktikapäeviku, õpinguraamatu ja esinemispraktika puhul õpilase portfolio (sisaldab kontserdikavu, kontserdipäevikut, retsensioone vms) aruannete alusel personaalselt.

4.4 Praktika tulemused kogutakse kokku praktika andmebaasi.

5. Praktika dokumendid

5.1 Erialade praktikapäevik

5.2 Õpilase õpinguraamatu praktika osa

5.3 Õpilase praktikaarvestuse leht (sh portfolio, kontsertide päevik vms)

5.4 Praktika andmebaas

5.5 Praktikaleping

5.6 Praktika aruanne

6. Praktika hindamine

6.1 Praktikad hinnatakse õppeaasta lõpus koondhindega

6.2 Koondhinde kujunemisel võetakse aluseks iga praktikaliigi protsentuaalset osakaalu vastavalt erialale (vt lisa), praktika aruannet, esinemispraktika arvestuse tabelit, portfoliot jt ning praktikajuhi tagasisidet

6.3 Soovitav on hinnata kõiki praktikaliike eraldi sh esinemispraktikat 1x semestris hindelise arvestusena.

7. Praktikaprotsessis osalejate ja läbiviimise eest vastutavate isikute tegevused:

7.1 Õpilane

- 7.1.1 Osaleb õppekavas ettenähtud mahus praktilises tegevuses
- 7.1.2 Fikseerib kirjalikult süstemaatiliselt õpinguraamatusse praktikaga seonduva (kõik praktikaliigid, milles osaleb)
- 7.1.3 Täidab regulaarselt praktika arvestuse tabelit, mille esitab semestri lõpus osakonnajuhatajale
- 7.1.4 Peab esinemispraktika osas lisaks praktikaarvestuse tabelile portfoliot, mis sisaldab kavu, retsensioone jm esinemisega seonduvat, mida arvestatakse hindamisel
- 7.1.5 Omab õigust saada regulaarselt praktika-alast infot.

7.2 Praktikajuhendaja

(erialaõpetaja, kontsertmeister jt)

- 7.2.1 Iga õpetaja, kellele on koormusesse planeeritud praktika juhendamine on kohustatud korraldama vastavat praktikat:
  - 7.2.1. 1 Planeerib praktika esinemispraktika vähemalt semestriks ette
  - 7.2.1. 2 Annab afišiinfo vähemalt 10 päeva ette praktikajuhile
  - 7.2.1. 3 Koostab ja paljundab kontserdikavad
  - 7.2.1. 4 Vastutab kogu praktika toimumise (sh vajadusel video, foto, audiosalvestuse) eest
  - 7.2.1. 5 Annab praktikast praktikajuhile infot pressiteate vm meediakajastuse jaoks
- 7.2.2 Juhendab ja nõustab õpilast praktikaprotsessis
- 7.2.3 Täidab eriala praktikapäevikut, kuhu märgib sisse tarifitseeritud praktikatunnid
- 7.2.4 Osaleb osakonna esinemispraktikate hindamisel 1 x semestris ja koondhinde hindamisel 1 x aastas lähtuvalt väljatöötatud hindamispõhimõtetele

7.3 Osakonnajuhataja

- 7.3.1 planeerib osakonna praktikaalast tegevust praktikajuhendajatega semestri ja suuremad ettevõtmised õppeaasta kaupa.
- 7.3.2 iga kuu 10. päeval esitab praktikajuhile vajadusel täiendava või muutunud kontserdiinfo
- 7.3.3 esitab osakonna tööplaani juhtkonnale 2x aastas
- 7.3.4 omab ülevaadet oma osakonna praktika-alasest tegevusest
- 7.3.5 jälgib õpilaste praktilist osalemist
- 7.3.6 kogub 1 x semestris kokku osakonna õpilaste esinemispraktika aruanded
- 7.3.7 korraldab koostöös praktikajuhendajatega osakonna esinemispraktikate hindamisel 1 x semestris ja koondhinde hindamisel 1 x aastas lähtuvalt väljatöötatud hindamispõhimõtetele

7.4 Praktikajuht

- 7.4.1 Kujundab, paljundab ja levitab kontsertide afišid.
- 7.4.2 Teavitab avalikkust kontsertide osas.
- 7.4.3 Suhtleb praktikabaasidega (sh praktikabaaside broneeringud, esinemistingimused, lepingud).
- 7.4.4 Korraldab praktikaalast sisekommunikatsiooni koolis.
- 7.4.5 Omab ülevaadet kogu kooli õpilaste praktika-alasest tegevusest.
- 7.4.6 Vastutab õpilaste praktika-arvestuse eest koolis (sh koondab esinemispraktika arvestuse).
- 7.4.7 Vastavalt vajadusele informeerib kooli, praktikabaasi ja avalikkust praktikaga seonduvast.

7.4.8 1x aastas esitab koolinõukogule praktikaaruande.

7.5 Majandusjuht

7.5.1 Koostöös praktikajuhendajatega korraldab praktika toimumiseks vajamineva transpordi.

7.5.2 Annab välja praktikajuhendajale praktilisel vajaminevat tehnikat.

7.6 Praktikabaasipoolse juhendaja kohustused:

7.6.1 Praktikabaasipoolne juhendaja on praktikabaasi poolt määratud vastava ettevalmistuse saanud spetsialist.

7.6.2 Tutvub õppija praktika üldeesmärkide ja õppija individuaalsete praktikaeesmärkidega

7.6.3 Annab õppijale pidevalt arendavaid hinnanguid tema tegevuse kohta terve õppepraktika jooksul

7.6.4 Informeerib jooksvalt õppepraktika koolipoolset juhendajat õppepraktika kulgemisest ja tekkinud probleemidest

7.6.5 Annab praktika sooritamisele vormikohase kirjaliku hinnangu.

Lisa 2

LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISE JUHEND

1. Üldsätted

1.1. Käesolev juhend sätestab eksamikomisjoni moodustamise ja töö ning lõpueksami läbiviimise korralduse ning hindamiskriteeriumid.

1.2. Eksamikomisjoni töö eesmärgiks on kontrollida õppija teadmiste ja oskuste taseme vastavust antud eriala õppekavast tulenevatele nõuetele.

1.3. Lõpueksamit on võimalik ühitada kutseeksamiga, lähtudes erialavaldkonna kutsekvalifikatsioonieksami nõuetest.

2. Eksamikomisjoni töökord

2.1. Eksamikomisjoni moodustab kooli direktor käskkirjaga.

2.2. Eksamikomisjon on vähemalt kolmeliikmeline.

2.3. Eksamikomisjoni tööd juhib komisjoni esimees, kes on kõrgema muusikaõppeasutuse vastava valdkonna, kutseliidu või tööandja esindaja.

2.4. Eksamikomisjoni liikmed on erialavaldkonna pedagoogid.

2.5. Vaidlusalustes olukordades on eksamikomisjoni esimehel topelthinde õigus.

3. Lõpueksami läbiviimine

3.1. Lõpueksamid viiakse läbi erialale sobivas vormis kooli poolt määratud ajal.

3.2. Lõpueksami sooritamise nõuded määrab kooli õppekava ja läbiviimise korra kooli õppekorralduse eeskiri.

4. Lõpueksami hindamise kriteeriumid

4.1. Lõpueksamit hinnatakse vastavalt Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kutseõppele kehtestatud hindamiskriteeriumitele.

5. Lisasätted

5.1. Lõpueksami ebaõnnestumise korral on korduseksamit võimalik samal eksamiperioodil üritada üks kord.

5.2. Lõpueksami aega saab muuta mõjuvatel põhjustel kooli juhtkonna loal.

Lisa 3

ÕPPE- MATERIAALSE BAASI ISELOOMUSTUS

Koolis on õppijaile kasutamiseks alljärgnevad õppematerjalid ja -tehnilised vahendid:

1. Klaverid
2. Audio- ja videovahendid
3. Fonoteek
4. Esitlusvahendid (grafo - ja dataprojektor, sülearvuti)
6. Noodid, õpikud, videod

Õppekava koostajad

Ljudmilla Dombrovskaja- Keis - klassikalise laulu osakonna juhataja, vanemkutseõpetaja, EMTA dotsent

Marika Eensalu - klassikalise laulu vanemkutseõpetaja,

Tarmo Sild – klassikalise laulu erialaõpetaja, EMTA lektor,

Heli Veskus- klassikalise laulu erialaõpetaja, RO Estonia ooperisolist,

Teele Jõks - eriala kutseõpetaja, EMTA lektor

Marika Rink – eriala kutseõpetaja,

Kaie Kant – muusikateooria ainekomisjoni juhataja, vanempedagoog;

Raili Sule – muusikateooria osakonna juhataja ja muusikaloo pedagoog- meetoodik;

Maire Nagla – üldklaveri osakonna juhataja, vanempedagoog;

Tiit Juurikas - arvutikasutusprogrammide, pillide tundmise ja arranžeerimise ainete kutseõpetaja;

Tiina Keel – õppejuht.